

Vlaams
Parlement

vergadering **4**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 11 oktober 2017

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	5
MOTIE VAN ORDE	
Opheldering over de stand van zaken	5
ACTUELE VRAAG van Ann Brusseel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de schaarste aan IT-specialisten en de bevordering van de instroom in het hoger onderwijs	6
ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het traject naar een energievisie en -pact	
ACTUELE VRAAG van Rob Beenders aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over een openbaar onderzoek naar het interfederaal energiepact	9
ACTUELE VRAAG van Bert Maertens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over slimme steden en gemeenten in een slim Vlaanderen, naar aanleiding van de projectoproep van de minister	14
ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de verdere uitrol van de innovatieve technologie diepe geothermie in Vlaanderen	18
ACTUELE VRAAG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de stand van zaken inzake de uitwerking van een nieuwe boskaart voor de bescherming van de zonevreemde bossen	
ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het uitblijven van een nieuwe boskaart voor de bescherming van de zonevreemde bossen	21
ACTUELE VRAAG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het standpunt van Vlaanderen inzake de Europese markttoelating voor glyfosaat	26
ACTUELE VRAAG van Paul Cordy aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de uitspraken van de minister-president betreffende representatieve en deliberatieve democratie, naar aanleiding van de presentatie van de Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND) voor 2017	31
ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de plannen van de nieuwe Nederlandse Regering met betrekking tot gelegaliseerde cannabisteelt en de gevolgen hiervan voor de Vlaamse grensgemeenten	33

ACTUELE VRAAG van Tinne Rombouts aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het Nederlandse experiment met gelegaliseerde wietteelt en de gevolgen voor de Vlaamse grensgemeenten	33
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Caroline Gennez, Elisabeth Meuleman, Tine Soens, Joris Vandenbroucke, Steve Vandenberghe en Katia Segers betreffende het statuut voor personeel van centra voor basiseducatie – 1297 (2017-2018) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	36
ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de reactie van de Vlaamse Regering op de onafhankelijkheidsverklaring van Catalonië	37
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst inzake strategisch partnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Canada, anderzijds, ondertekend te Brussel op 30 oktober 2016 – 1222 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	40
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de partnerschaps-overeenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Nieuw-Zeeland, anderzijds, ondertekend te Brussel op 5 oktober 2016 – 1223 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	40 41
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tot oprichting van de internationale EU-LAC-Stichting, ondertekend te Santo Domingo op 25 oktober 2016 – 1224 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	41
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	41
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Caroline Gennez, Elisabeth Meuleman, Tine Soens, Joris Vandenbroucke, Steve Vandenberghe en Katia Segers betreffende het statuut voor personeel van centra voor basiseducatie – 1297 (2017-2018) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	42
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst inzake strategisch partnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Canada, anderzijds, ondertekend te Brussel op 30 oktober 2016 – 1222 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	43
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de partnerschaps-overeenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Nieuw-Zeeland, anderzijds, ondertekend te Brussel op 5 oktober 2016 – 1223 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	43

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tot oprichting van de internationale EU-LAC-Stichting, ondertekend te Santo Domingo op 25 oktober 2016 – 1224 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	44
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	44
BIJLAGEN	45
Aanwezigheden	46
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	46

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 13.59 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Jan Bertels, An Christiaens, Rik Daems, Piet De Bruyn, Herman De Croo: ambtsverplichtingen;

Joris Poschet: door het Vlaams Parlement toegestane zending;

Wilfried Vandaele: familieverbindingen;

Yamila Idrissi, Sofie Joosen, Ann Soete, Ludo Van Campenhout: gezondheidsredenen;

Freya Saeyns: zwangerschapsverlof.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 60/3)

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft mevrouw Caroline Gennez bij motie van orde het woord gevraagd.

Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp·a): Voorzitter, we zouden graag de cri du coeur van 1200 leerkrachten basiseducatie besproken zien in dit parlement. Door een inbreuk van de federale minister van Pensioenen wordt de Vlaamse regelgeving ondergraven. De minister van Onderwijs deelt dezelfde bekommernis. De personeelsleden hebben met de Vlaamse Regering afspraken gemaakt om pensioenrechten te honoreren, en het kan niet dat daar federaal op wordt ingebroken. Wij zouden graag hebben dat het Vlaams Parlement dat debat kan voeren en dat de Vlaamse minister van Onderwijs haar federale collega van Pensioenen tot de orde kan roepen, zodat mensen rechtszekerheid hebben. 1 januari 2018 is niet meer veraf en dat hun 200 euro pensioen door de neus wordt geboord, is een ongelooflijk onrecht. Voorzitter, het lijkt ons maar evident dat we deze discussie in dit parlement ook kunnen voeren.

De voorzitter: Ik denk dat ik u vanmiddag op de overloop op de zesde verdieping uitgebreid heb uitgelegd waarom die vraag is afgewezen. Ik ga daar geen debat over aan. Ik heb u de uitleg gegeven en ik heb me voorgenomen om daar niet in het openbaar over te debatteren. Ik doe dat trouwens met elke volksvertegenwoordiger wiens vraag is afgewezen: ik leg dat dan ook heel duidelijk en gemotiveerd uit. Nietwaar, mijnheer Daniëls? Van mevrouw Brouwers heb ik ook een vraag geweigerd.

Caroline Gennez (sp·a): Ik zie de minister instemmend knikken. Ik denk dat zij het belangrijk genoeg vindt om te behandelen.

De voorzitter: Dat kan zijn. De vraag staat niet op de agenda.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Ann Brusseel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de schaarste aan IT-specialisten en de bevordering van de instroom in het hoger onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Geachte collega's, goede middag. Ik schrok een beetje toen ik in De Tijd las dat er structureel negenduizend vacatures zijn in de IT-sector. Agoria geeft aan dat er heel wat vacatures zijn die erg moeilijk ingevuld raken. Bedrijven die rekruteren, geven aan dat ze steeds meer problemen hebben om de geschikte mensen te vinden. Voor zeven op tien bedrijven zijn er problemen om de geschikte mensen te vinden, en dat is een groter probleem dan pakweg vijf jaar geleden.

De problematiek is niet helemaal nieuw. Het stond wel een beetje in de sterren geschreven, want eigenlijk hebben we al jaren een tekort aan studenten in de STEM-studierichtingen (Science, Technology, Engineering and Mathematics). Minister, hier en daar zien we verbetering, ook dankzij het STEM-actieplan dat in de vorige legislatuur op poten werd gezet. We zien verbetering, maar dan vooral op het niveau van het leerplichtonderwijs. Agoria liet me vandaag nog weten dat men qua verwachte uitbreiding in de IT-sector – en dat zijn dan niet alleen pure IT-specialisten, maar eigenlijk vooral digitale experts op meerdere domeinen in de brede zin – naar 16.000 vacatures gaat. Dan denk ik dat het hoog tijd is om in te grijpen en niet langer te wachten tot we de resultaten zien van wat nu succesvolle projecten zijn, gericht op de leerlingen van de leeftijd van het leerplichtonderwijs. De STEM-academies zijn, zoals u vorige week ook zei in de commissie, immers zeer succesvol. We zijn daar uiteraard zeer verheugd over, maar ik denk dat we ten opzichte van het hoger onderwijs wel wat meer te doen hebben, want daarover lees ik in het STEM-actieplan eigenlijk vooral intenties en nog geen concrete plannen.

Minister, wat gaat u dus ondernemen om meer studenten te doen instromen in de STEM-studierichtingen in het hoger onderwijs, zodat men de IT-vacatures de komende jaren wel ingevuld krijgt?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Brusseel, u hebt volledig gelijk als u stelt dat IT-specialist een knelpuntberoep is, zoals er nog wel wat meer zijn in de STEM-richtingen. We zien globaal dat te weinig jongeren de sprong maken na het secundair onderwijs richting een STEM-beroep, en dat geldt zeker ook voor ICT. Toch zou ik een aantal zaken willen aanhalen waardoor het toch wel beter wordt. U hebt er zelf al een paar aangehaald. Zo zien we dat in het lager onderwijs steeds meer leerkrachten en ook jongeren worden geconfronteerd met het feit dat het nuttig is om al te leren programmeren. Het gaat heel vaak over de vraag hoe je moet omgaan met het internet, maar het eigenlijk leren programmeren zal in de toekomst steeds belangrijker worden. Ook in het secundair onderwijs zien we dat er veel positieve maatregelen zijn.

Wat het hoger onderwijs betreft, wil ik u wijzen op een evenement van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) waar ik vorige week te gast was. Mijn Franstalige collega, Marie-Martine Schyns, zei er enorm jaloers te zijn op Vlaanderen – dat vind ik een evidentie – maar dan wel vanwege onze onderwijskiezer. Ze zei me dat wij een schitterend aanbod hebben waarin ook VDAB participeert en aanduidt hoeveel kansen je hebt op tewerkstelling. Als je daarnaar kijkt, zie je dat elke jongere eigenlijk goesting zou moeten krijgen om ICT te volgen.

Mevrouw Brusseel, ik wil u de cijfers meegeven. Vijf jaar geleden hadden we iets meer dan 2150 trajectstarters in ICT-opleidingen. Dat is nu met een derde vermeerderd, tot 2820. Het aantal starters neemt dus toe, maar dat moet in de komende jaren zeker nog verbeteren. Als we verder werk maken van het STEM-actieplan van minister Muyters en mezelf, een plan dat door de hele Vlaamse Regering wordt ondersteund, kunnen we daar echt wel die positieve doorbraken realiseren.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, u kunt voor een aantal doorbraken ook op mijn fractie rekenen. Er zijn inderdaad al stappen vooruitgezet. Er zijn stilaan meer studenten. U hebt het over een specifieke IT-opleiding. Ik wil daar wel aan toevoegen dat het ook nodig zal zijn om in alle studierichtingen van het hoger onderwijs wat meer digitale vaardigheden in te brengen en om daar wat meer interdisciplinair te werken.

Minister, ik stel voor dat wij nog eens met de mensen van het hoger onderwijs – zowel de hogescholen als de universiteiten en ook graag het volwassenenonderwijs – samenzitten om te bekijken wat we aan die opleidingen kunnen toevoegen en wat we aan levenslang leren kunnen aanbieden, met vereende krachten, alle instellingen samen. Daar is nog wel wat werk aan de winkel. U had het over 2800 studenten vandaag. Gesteld dat die zich allemaal richten op die 9000 vacatures, is dat al een stukje, maar het is nog niet genoeg.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, dit is een belangrijke vraag, die we niet alleen mogen toespitsen op het hoger onderwijs. Wij hebben de opleidingen zelf in het hoger onderwijs. Minister, u weet al waar ik naartoe ga: de onderwijsbelastingseenheden (OBE's). Als we die opleidingen in het hoger onderwijs zo belangrijk vinden, moeten we ook zorgen dat ze voldoende middelen krijgen. De OBE's waren in het verleden toegespitst op het maken van een verdeling. Maar die was eigenlijk nogal arbitrair.

Minister, ik kan u dit boekje over computationeel denken aanbevelen. *(Koen Daniëls toont een boek)*

Dat is niet iets waarmee we moeten starten in het hoger onderwijs, maar ook al in het lager en secundair onderwijs. Ik stel vast dat in het nieuwe leerplan, dat recent werd goedgekeurd, wetenschap en techniek opnieuw ondergesneeuwd zitten. Minister, hoe kunnen we ervoor zorgen dat we ook in het lager en secundair onderwijs de jongeren al warm maken voor computationeel denken, zodanig dat ze effectief die keuze maken in het secundair en hoger onderwijs?

De voorzitter: De heer De Potter heeft het woord.

Jenne De Potter (CD&V): Het is goed dat Agoria via de pers en via mevrouw Brusseel deze problematiek nog even onder de aandacht brengt in dit parlement. De bezorgdheid over het gebrek aan IT'ers wordt kamerbreed gedeeld. Niet alleen voor onze ondernemingen maar ook voor de rest van de samenleving, die steeds meer IT'ers nodig heeft.

Minister, uw antwoord is uiteraard wel volledig in die zin dat we niet alleen naar het hoger onderwijs moeten kijken maar ook naar het lager en secundair onderwijs. U verwijst naar het STEM-actieplan. Daar moeten wij vaststellen dat de eerste resultaten al zichtbaar zijn en dat wij ons daarover niet moeten schamen, integendeel.

Mevrouw Brusseel, u roept op om met het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs samen te zitten. Wij kunnen die oproep inderdaad steunen, maar wij mogen ons niet beperken tot enkel dat domein.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp-a): Voorzitter, vandaag is het ook Wereldmeisjesdag. Hoe je het draait of keert, in STEM-opleidingen zijn meisjes nog altijd ondervertegenwoordigd. Er is een actieplan, maar de doelstellingen om onze klassen en aula's voor minstens één derde met meisjes te vullen, hebben we helaas niet gehaald.

Nochtans blijken meisjes, in het basisonderwijs bijvoorbeeld, evenveel als jongens voor techniekacademies te kiezen. Het wordt dringend tijd dat we dat fenomeen ook in ons hoger onderwijs zien, want, om het met de woorden van Beyoncé te zeggen – en dat mag hier ook wel eens in de plenaire vergadering –: “Who runs the world? Girls” (*Applaus*)

Minister Hilde Crevits: Collega Soens, ik heb spontaan geapplaudiseerd, zeker voor uw laatste quote. Ik heb een heel mooie visual op Twitter geplaatst, u moet dat maar eens bekijken. Als je naar onderwijs kijkt, zijn het echt wel vrouwen die aan de macht zijn. Wij beschouwen dat dan vaak als iets negatiefs, want ik krijg er veel commentaar op. We moeten dat dan ook wel als iets positiefs durven te bekijken.

Collega's, er is veel te doen rond IT. Ik heb er gisteren met mijn zoon nog een zeer interessante discussie over gehad. Ik denk dat IT in de toekomst het instrument wordt om iets te doen in alles wat we doen. Ik denk dat we nog niet echt goed kunnen inschatten hoe belangrijk alle transformaties zijn, zeker digitaal, voor het hele hebben en houden en al ons doen en laten. Het klopt dus zeker dat we daar veel breder in moeten durven te werken en er veel breder gebruik van moeten durven te maken.

De keuzes die we maken, zijn wel de juiste. Collega Daniëls, u zegt dat er van wetenschap en techniek niets meer in terug te vinden is. Als dat zo is, moet dat gecorrigeerd worden, want u weet dat het voor mij elementair is dat jonge kinderen, de jongens én de meisjes, voldoende vroeg leren om te gaan met wetenschappen en techniek.

Als het gaat over de interesse van meisjes, zien we wel dat die groter wordt als je de maatschappelijke meerwaarde meegeeft. Dat is de reden waarom ik de keuze gemaakt heb om alle klimaatprojecten en de middelen die we hadden, ook meteen te linken aan STEM, om zo aan te tonen dat je via wetenschappen, via techniek, via IT, ook een aantal grote maatschappelijke problemen kunt oplossen.

Ik ben het er zeker mee eens dat we binnen het hoger onderwijs nog zouden kunnen samenzitten, geen enkel probleem, maar onderschat de inspanningen niet die al gebeuren. Ik kan ook diverse steden aangeven die bekijken hoe ze de digitale vaardigheden van volwassenen beter kunnen maken.

Wat de OBE's betreft, collega Daniëls, hebt u gelijk dat er voldoende middelen moeten zijn. De middelen worden vastgelegd in de begroting. Ik ben zeker bereid om de discussie over de OBE's aan te vatten, maar men moet dan ook een beetje durven te consuminderen op andere punten, want ik heb geen ettelijke miljoenen klaar liggen om op dit ogenblik extra te investeren. Het moet dus een debat zijn binnen een duidelijk budgettair kader. En in dat kader wil ik zeker de discussies voeren.

Collega De Potter, bedankt voor uw tussenkomst. Ik ben het zeker eens met het feit dat we op de goede weg zijn wat het STEM-actieplan betreft. We hebben eigenlijk veel meer vacatures dan er op dit ogenblik jongeren kiezen voor een IT-opleiding, maar dat kan ook nog wel een stuk beter worden. We moeten onze onderwijskiezer misschien nog wat meer in de etalage zetten, want die kan mee het verschil maken om jongeren een goede studiekeuze te laten maken.

Ann Brussel (Open Vld): Ik waardeer ten zeerste alle inspanningen die geleverd worden in het leerplichtonderwijs. Begrijp mij niet verkeerd, collega's. Maar, mijnheer De Potter, u kunt ook tellen. Waarom stel ik hier de vraag naar actie in het hoger onderwijs en in levenslang leren en in het volwassenenonderwijs? Als er vandaag al 9000 structurele vacatures zijn in die sector, en morgen 16.000, wat

gaan die bedrijven doen? Wachten tot die 12-jarigen waar u vandaag zo blij om bent, naar de arbeidsmarkt komen? Dat is niet genoeg. En dat ligt niet aan het feit dat ik iets niet waardeer in het leerplichtonderwijs of dat ik ongeduldig ben. Ik kan tellen. Als je vandaag structurele vacatures hebt, dan moeten de jongeren morgen afstuderen in die sectoren. En dan moet je met hoger onderwijs aan tafel zitten. Ik zou graag zien dat we dat samen doen met de federaties en met de instellingen.

Ik heb een aantal suggesties. We kunnen de OBE's inderdaad beter gaan financieren voor de STEM-richtingen. Duaal leren in hoger onderwijs kan de studenten kennis doen maken met de digital skills die nodig zijn in het bedrijfsleven. En ten slotte denk ik dat het de moeite waard is om bepaalde postgraduaten wel te gaan financieren vanuit de overheid. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het traject naar een energievise en -pact

ACTUELE VRAAG van Rob Beenders aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over een openbaar onderzoek naar het interfederaal energiepact

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, betaalbare, zekere en groene energie, dat is een bezorgdheid van ons allemaal. Het is een prioriteit voor ons allen en zeker voor deze regering. Daar zijn investeringen voor nodig op korte, middellange en lange termijn.

Maar investeringen gebeuren pas door burgers en bedrijven op het moment dat ze zekerheid hebben. Die zekerheid willen wij creëren met een energiepact, een toekomstvisie voor onze energievise gedragen door alle regeringen in dit land en alle stakeholders die je er maar bij kunt betrekken, zoals consumenten, producenten, leveranciers enzovoort. We hebben dat in het regeerakkoord van 2014 geschreven, zowel op Vlaams als op federaal niveau. In dit parlement hebben we een resolutie kamerbreed goedgekeurd, maar helaas werden om uiteenlopende redenen de deadlines niet gehaald.

Er is hoop, minister, want u hebt ons in het vooruitzicht gesteld dat u tegen het eind van dit jaar samen met de collega's van het Waalse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en uw federale collega effectief zo'n pact wilt gaan bewerkstelligen. Er komt een energievise en -pact tegen eind 2017. Dat zijn positieve geluiden, maar helaas hebben we de laatste dagen in de kranten – op de voorpagina's nog wel – een aantal negatieve zaken moeten opmerken. Gisteren werd in een krant gewaarschuwd voor een energiepakket dat eigenlijk eerder flou dan duidelijk zou zijn, dat het geen duidelijke keuzes zal omvatten.

Vandaag werd dan weer een burgerbevraging gelanceerd; nog eentje, want u hebt er zelf al een georganiseerd, om de mensen te betrekken, en dat is op zich positief, maar er werd niet uitgelegd hoe men de mensen gaat informeren over de keuzes die ze gaan maken. Bovendien, een echt energiepact behelst ook het samen aan tafel gaan met alle stakeholders om effectief tot een pact te komen.

Minister, hoe wilt u tot dat breed gedragen energiepact komen, inclusief een becijferd plan, speciaal voor collega Gryffroy? Hoe gaat u duidelijke keuzes maken?

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Voorzitter, minister, toen ik vanmorgen de krant las, was ik eigenlijk wel gelukkig. Ik las dat u samen met collega-ministers hebt beslist om een bevraging te doen bij de bevolking om voor het energiepact, dat er misschien al lang had moeten zijn, ambassadeurs te zoeken om ervoor te zorgen dat tegen eind dit jaar effectief het langverwachte pact op tafel ligt. Die aanpak is de juiste, want we hebben ambassadeurs nodig om die omslag naar hernieuwbare energie te realiseren. Met hoe meer mensen u overleg pleegt, hoe beter.

Het enige waar ik wel echt bezorgd om was, is het feit dat aan die burgerbevraging weer de kernuitstap werd gekoppeld. Ik weet niet of het de bedoeling was van die communicatie, maar het stond er alleszins in. Als er nu net iets is wat we vandaag niet nodig hebben, is het weer twijfel over die wettelijk vastgelegde kernuitstap in 2025. Als we nu net die omslag naar hernieuwbare energie willen halen, dan mag daar geen twijfel over bestaan; dan moeten we allemaal, over de partijgrenzen heen, met één stem spreken en zeggen: die kernreactoren, die afgeschreven reactoren met al die scheurtjes, daar willen we vanaf en wij maken resoluut de omslag naar hernieuwbare energie, en we zetten daar alle zeilen voor bij.

Dan is een artikel zoals vandaag niet zo gunstig. Als we investeringen willen in hernieuwbare energie, en vooral heel grote investeringen, dan hebben we een stabiel investeringsklimaat nodig. Dan moeten we vooral kunnen communiceren vanuit de politiek wat we op lange termijn willen. Daarvoor is net dat energiepact cruciaal.

Minister, klopt het dat de kernuitstap terug in vraag wordt gesteld met de opmaak van het huidige energiepact?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Collega's, het is juist dat er volop gewerkt wordt aan het interfederale energiepact. Voor alle duidelijkheid, het Vlaamse energiepact bestaat. De visie is al goedgekeurd door de Vlaamse Regering en sluit nauw aan bij de resolutie van het parlement.

Eerst werden alle energieactoren bevroegd tijdens de zomer: de energiesector, de industrie, de milieuorganisaties, de consumentenorganisaties. Volgende week start inderdaad de onlinebevraging van de burger. Daar werken ze op dit moment nog aan de juiste vragen. Op welke manier de mening kan worden gegeven, is nog niet gefinaliseerd, maar het is duidelijk dat de burger inspraak zal hebben. We nemen dat mee in de opmaak van het energiepact.

Dat betekent niet dat het een referendum is, dat betekent niet dat we alle input zomaar klakkeloos gaan overnemen, maar het blijft uiteraard de taak van de politiek om uiteindelijk de knopen door te hakken. Maar het valt me toch wel op, collega's, dat het debat zeer sterk wordt verengd tot enkel kernenergie. De beslissing van het energiepact gaat veel ruimer dan dat.

Wat is de energiemix voor de toekomst? Hoe moet de overheid sturen? Hoe gaan we die energieomslag betalen? Wat zijn de gevolgen van de keuzes? Wat zijn de gevolgen voor de factuur? Elke beslissing heeft een invloed op de samenleving, en dat is net wat we trouwens moeten aantonen aan de mensen. Wat met de fossiele brandstoffen in de mobiliteit? Hoe gaan we die uitstoot verminderen?

Ik ga niet vooruitlopen op de beslissingen uit het pact, mijnheer Beenders. Zoals u weet, beslis ik daar trouwens absoluut niet alleen over: het zijn de vier energieminsters van dit land die samen rond de tafel gaan zitten. We zullen proberen overeenstemming te vinden, en zodra die er is, moeten de vier regeringen nog akkoord gaan met wat wij hebben vooropgesteld. Ik denk dat intussen iedereen weet wat mijn persoonlijk standpunt is en welke richting ik wil uitgaan.

Mijnheer Bothuynne, we hebben het traject Stroomversnelling in Vlaanderen ook gedaan. We hebben daar ook de burgers bevroegd, dat bleek toen geen probleem te zijn. Als er op federaal vlak burgers worden bevroegd, omdat het misschien gaat over gevoeliger thema's, dan lijkt het wel een probleem. We hebben met de bevroeging van de burgers die zeer goed hebben meegewerkt in panels, hier in de Schelp van dit Vlaams Parlement, een energievisie gefinaliseerd. We zullen op het federale niveau hetzelfde doen, we zullen in heel België de stakeholders bevroegen, we hebben dat deze zomer gedaan. Ik vraag me af wat u dan nog meer wilt. Wij nemen het initiatief om de burgers te betrekken en om een draagvlak te creëren, om het debat te voeren over een aantal thema's die zo belangrijk zijn voor de toekomst van onze burgers, voor hun kinderen, voor hun kleinkinderen. En intussen kom ik voortdurend op het terrein, bij de lokale besturen, bij de bedrijven. Wij zijn intussen dus bezig.

Ik heb één iets opgemerkt: dat men het stuurt in de richting van een van de vier energieministers. We mogen toch een klein beetje trots zijn op onszelf. Wij hebben ook een energieminister. Ik ben ook trots op mezelf, mijnheer Bothuynne, dat weet u. Maar ik zal nu ook eens in dit dossier een slogan gebruiken die uw partij voortdurend hanteert: 'ik ben wij'. Dat betekent dat het niet minister Marghem of minister Tommelein is, maar dat het wij allemaal samen zijn, dus ook de burgers. We moeten daar niet zo neerbuigend over doen. We moeten de burgers betrekken in het verhaal. Ik reken op iedereen, ook op jullie.

De stakeholders worden bevroegd, de burgers worden bevroegd en ik vind dat normaal. Het is dan aan de politiek om beslissingen te nemen. Daarvoor zijn we verkozen, daarvoor worden we betaald. En intussen blijf ik hard aan de kar trekken om die beslissingen te nemen voor het einde van het jaar. Ik herhaal nogmaals dat het over veel meer gaat dan kernenergie, en dat wat dit betreft, die niet in vraag gesteld wordt. *(Applaus bij Open Vld en de N-VA)*

Robrecht Bothuynne (CD&V): Minister, ik ben heel blij dat u zich aan het bekeeren bent tot een volbloed christendemocraat. Het wij-verhaal is inderdaad het juiste recept om tot een goed energiebeleid en energiepact te komen, maar ik merk dat u nog een klein beetje vorderingen moet boeken om effectief lid te worden van de club. Een echt wij-verhaal is meer dan een online bevroeging. Een online bevroeging is goed, net als het organiseren van een burgerpanel met honderd mensen hier beneden in de zaal. Wij doen dat voortdurend op lokaal niveau, op Vlaams niveau, op nationaal niveau en ik ben blij dat u dat ook doet.

Maar een echt energiepact is niet iets wat u sluit, niet iets wat minister Marghem of de regering sluit, dat is iets wat u samen met alle betrokkenen doet, aan tafel, in een energiekabinet, samen beslissingen nemen en samen keuzes maken voor de toekomst. Wat ons betreft, hoort de kernuitstap daar inderdaad bij. Die hoeft niet in vraag te worden gesteld. Dat is een uitgangspunt voor de oefening die we moeten doen voor het energiepact. *(Applaus bij CD&V)*

Rob Beenders (sp.a): Minister, het klopt dat wij allemaal wettelijk hebben beslist dat we een kernuitstap zullen organiseren in 2025, en ik vind ook dat wij dat allemaal moeten realiseren. Als er dan een bevroeging wordt georganiseerd waarin dat opnieuw in vraag wordt gesteld, dan verwacht ik van de Vlaamse minister van Energie dat die deur onmiddellijk wordt dichtgeslagen. Als ik dan lees dat die bevroeging op dit moment in opmaak is, dan verwacht ik van een trotse minister van Energie in Vlaanderen dat die erover waakt dat in die bevroeging er geen enkele opening ontstaat om in de onderhandelingen opnieuw over die kernuitstap te spreken.

Dat is wat ik mag verwachten van een Vlaams minister van Energie. Ik hoop daarom ook dat u daar bij de bevroeging die bijna is gefinaliseerd, rekening mee zult houden en dat er na de bevroeging geen onderhandeling moet gebeuren over de kernuitstap, want dat hebben wij al in het verleden beslist. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, het bevragen van de bevolking is nuttig en belangrijk, maar participatie en reële inspraak zijn nog veel belangrijker. Wanneer er een onlinebevraging wordt georganiseerd, is het van kapitaal belang dat de burgers die goed geïnformeerd kunnen beantwoorden. Het liefst van al had ik in het verlengde van uw burgerpanels, debatten gezien waar burgers goed geïnformeerd met elkaar kunnen discussiëren over hoe we de omslag naar propere energie kunnen maken. Zult u er bij minister Marghem op aandringen dat de bevraging grondig gebeurt, dat die veilig gebeurt en dat er op voorhand een voldoende groot maatschappelijk debat wordt gevoerd?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, we zijn natuurlijk voor burgerparticipatie. Dat zit in het DNA van de groene partij en de groene beweging. Maar dit, hoe dit nu is aangekondigd, is geen burgerparticipatie. Dit is eigenlijk lachen met de burger. Participatie vraagt betrokkenheid van bij het begin, en meer nog, geïnformeerde betrokkenheid. Nu komt men in de laatste rechte lijn af met een enquête met halfslachtige vragen. Ik lees er een voor: "Moeten de kerncentrales dicht of bent u bereid te betalen voor hernieuwbare energie?" Dat is pas lachen met de burger. Ik hoop dat dit geen echte vraag is maar slechts een voorbeeld. Ik heb deze echter in verschillende media gelezen. Dit is pas echt lachen met de burger. We hebben een draagvlak nodig en de organisatie van echte participatie. Hoe zult u dit aanpakken? Want op deze manier loopt het helemaal mis. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik stel vast dat iedereen het een goede zaak vindt dat de burger bevraged wordt, maar een aantal partijen vinden dat zij de vragen moeten stellen en dat zij op voorhand al de antwoorden moeten geven.

Wanneer men de burger bevraged, moet men zorgen voor correcte informatie. Men moet bereid zijn om alle vragen te stellen en de burger moet het recht hebben om alle mogelijke antwoorden te geven. Ik ga niet akkoord met de leden die zeggen dat er geen vragen over de kernuitstap moeten worden gesteld. De burgers liggen vooral wakker van bevoorradingszekerheid. Ze vinden dat de energieomslag niet op hun kap moet gebeuren en vooral de factuur interesseert hen. Als de burger vindt dat de kernuitstap moet worden uitgesteld, zie ik niet in waarom deze vraag niet zou mogen worden gesteld. Als bepaalde vragen niet gesteld mogen worden, dan hoeft men voor mijn fractie geen enquête te houden.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord

Andries Gryffroy (N-VA): We zijn hier aan het discussiëren over een aantal selectieve vragen, welke er mogen worden gesteld en welke niet. Straks krijgen we een Energiepact dat enkel een opsomming zal zijn van een aantal wensen. Nochtans is de bottomline dat we niet over data beschikken. We mogen van de voorzitter niet werken op onze iPad, maar ik wil toch iedereen aanraden om op de website te gaan www.energie-opwekken.nl. Daar ziet u in realtime wat het opgenomen vermogen is van hernieuwbare energie.

Hoe zit het in Vlaanderen met het aantal installaties en geïnstalleerd vermogen? Dat is gekend tot en met eind maart 2017. Het geproduceerde vermogen is gekend tot einde 2015. We zijn ondertussen oktober 2017. Hoe zal men in godsnaam een pact opmaken zonder cijfers te kennen? Minister, wanneer zult u dergelijke website hebben? *(Applaus bij de N-VA)*

Minister Bart Tommelein: Ik heb goed geluisterd. Ik doe dat trouwens altijd. Ik stel geen bestaande wetten in vraag, mijnheer Beenders. De wet is duidelijk: in 2025 is er een kernuitstap. Ik heb al heel duidelijk gezegd dat wat mij persoonlijk betreft de toekomst hernieuwbaar is. Dat betekent dat ik als verantwoordelijk minister hier in het gewest Vlaanderen alles op alles zet voor zon, wind en warmte.

Maar ik denk dat we ook eens moeten stoppen met het gepamper. Wij moeten bepalen welke vragen we kunnen stellen aan de burger. Erger nog, wij zullen al op voorhand antwoorden wat de burger moet antwoorden. Wel, ik doe daar niet aan mee.

Ik vind dat we de burgers niet moeten dicteren wat ze moeten zeggen of antwoorden. Ik vind de betrokkenheid van de burgers bij deze materie en bij het debat over energie ongelooflijk belangrijk. Ik stel vast dat een aantal Vlaamse volksvertegenwoordigers vinden dat ik vragen mag stellen en dat ik de burger hierbij mag betrekken en mag laten participeren, maar dan wel enkel op hun voorwaarden. Ik mag geen vraag stellen die hun niet aanstaat.

Wel, ik heb mijn persoonlijke mening. Iedereen kent die. Ik ben altijd al een hevige tegenstander van kernenergie geweest. Dat neemt niet weg dat we hierover een vraag kunnen stellen. Het gaat overigens niet enkel om kernenergie. Het gaat ook om de betaalbaarheid, de energieomwenteling en de decentrale in plaats van centrale productie. Het gaat om de gevolgen van de keuzes die we maken en wat de fossiele brandstoffen betekenen voor onze samenleving en voor de gezondheid van onze kinderen. Al die elementen zijn belangrijk in dit debat. Het is goed dat de burgers hierbij worden betrokken.

Mijnheer Bothuyne, we zullen dat, voor alle duidelijkheid, niet in een ivoren toren beslissen. U zegt dat de vier ministers zich maar in een kabinet moeten opsluiten en moeten beslissen. Dat is de politiek van de vorige eeuw. Ik doe daar niet aan mee. Ik doe daar niet aan mee. *(Applaus bij Open Vld)*

Ik beweeg me op het terrein. Ik spreek met en luister naar de mensen. Dat betekent dat ik me baseer op wat ik voel, op wat ik hoor en op wat bij de mensen leeft. Dat is niet onbelangrijk.

Mijnheer Schiltz, de bevraging komt dus niet enkel van minister Marghem. Want dat is ook een misvatting. De vier ministers, hun kabinetten en de administraties werken hier samen aan. Dit is dus geen bevraging van minister Marghem, maar een bevraging van de vier energieministers in ons land, die daaraan samenwerken, die dat aan het opbouwen zijn. Volgende week gaat dit online.

Mijnheer Danen, u concludeert dat het halfslachtige boodschappen zullen zijn. Hebt u de vragen al gezien? *(Opmerkingen van Johan Danen)*

Ja, hebt u ze al gezien? Dan hebt u meer dan ik weet. Op dit ogenblik werken de mensen daar nog aan. U uit vooroordelen en vormt zich een oordeel over een zaak die op dit ogenblik trouwens nog niet eens is aangekondigd. Blijkbaar gaat het om een document dat op de redacties is terechtgekomen en waar de kranten nu op voortbouwen. Ik heb hierover niet gecommuniceerd. Ik heb, samen met de andere ministers, op 26 april gecommuniceerd over wat we zouden doen. Op dit moment is daar nog niets aan veranderd.

Mijnheer Gryffroy, u hebt die vraag deze ochtend ook in de commissie gesteld. U hebt gelijk. Een minister van Energie en een parlement moeten kunnen oordelen op basis van de juiste gegevens, de juiste cijfers en zo actueel mogelijke cijfers. Dat is juist. En ik vind inderdaad dat we daar nog meer werk moeten van maken, niet alleen op het vlak van Energie. we moeten in heel Vlaanderen op dat vlak performant zijn en dat tonen.

Mijnheer Bothuynne, ik zou willen besluiten dat ik niet echt tot de club wil behoren. Ik heb een andere slogan, die voor mij veel belangrijker is dan 'Ik ben wij': optimism is a moral duty. (*Applaus bij Open Vld*)

Robrecht Bothuynne (CD&V): Minister, we zijn alvast met twee. Optimisme is bijzonder belangrijk, maar met enkel optimisme zullen we er niet geraken. In functie van groene, betaalbare en zekere energie hebben we een plan en een pact nodig. Dit moet er komen op basis van een breed debat. Ik ben blij dat u naar de mensen luistert, maar durft u ook rond de tafel te zitten met de sector, de consumentenorganisaties en de milieuorganisaties? Durft u met hen een energiepact af te sluiten? Dat is de opdracht die u van het Vlaams Parlement hebt gekregen. Ik hoop dat u daar effectief in zult slagen.

Voor het Vlaams Parlement is de kernuitstap een uitgangspunt. Dat is bevestigd in de kamerbreed goedgekeurde resolutie. Ik ga ervan uit dat u dit uitgangspunt tijdens de bevraging aan de burgers zult meedelen. (*Applaus bij CD&V*)

Rob Beenders (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. De doelstelling van een energiepact is duidelijk. We willen een investeringsklimaat dat de verkiezingen eigenlijk overstijgt. Het doel is het behalen van onze doelstellingen. Dat is een uitgangspunt waar zelfs sp.a zich achter heeft geschaard. We hebben de resolutie mee goedgekeurd. We willen hier, ook op lange termijn, constructief aan meewerken.

Als nu opnieuw een debat over de kernuitstap wordt gevoerd, is dat nadelig. Dat betekent niet dat we niet optimistisch moeten zijn en dat we bang moeten zijn van burgerbevragingen. We moeten onze doelstelling halen.

Als de toekomst hernieuwbaar is, dan moeten we durven uitspreken wat we hebben beslist, en zeggen: die kernuitstap is beslist, en we gaan daar echt niet opnieuw over debatteren, want dan komt u uzelf tegen in de doelstellingen die u hebt vooropgesteld tegen 2020. Als we de investeringen willen waar we allemaal naar streven, dan mag er geen twijfel over bestaan en dan moet die kernuitstap worden uitgevoerd. Het is cruciaal dat de burgerbevraging die er komt, geen excuus is om het debat over kernenergie opnieuw te voeren. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bert Maertens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over slimme steden en gemeenten in een slim Vlaanderen, naar aanleiding van de projectoproep van de minister

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, 'internet of things', 'smart cities', het zijn misschien containerbegrippen, maar toch zeker modeterminen van de laatste jaren, waarmee we eigenlijk willen zeggen dat lokale besturen, steden en gemeenten een beter en efficiënter beleid kunnen voeren door het toepassen van technologische snufjes. Daar komt het op neer.

In Antwerpen is er vandaag een proefregio in samenwerking met imec waar bijvoorbeeld in de riolering chips worden ingeplant, waardoor we kunnen voorspellen wanneer er overstromingen kunnen zijn. Er worden chips ingeplant in vuilnisbakken, waardoor het ophaalbeleid efficiënter kan verlopen. Dat zijn slimme toepassingen die we hopelijk niet alleen in Antwerpen mogen zien.

Minister, u krijgt vandaag applaus, niet alleen van mij, maar van heel veel burgemeesters van kleinere steden en gemeenten in Vlaanderen omdat voor u de zon niet alleen opgaat in Antwerpen, maar ook in de rest van Vlaanderen. U hebt een

projectoproep gelanceerd waarbij 4 miljoen euro wordt vrijgemaakt om die steden en gemeenten aan te moedigen ook slimme projecten op te zetten. Dat verheugt ons ten zeerste.

Natuurlijk zal het erop aankomen om niet alleen die subsidie te verlenen om enkele steden en gemeenten slimmer te maken door die technologie toe te passen, maar ook om via een bundeling van krachten te komen tot een slimmer Vlaanderen. We hebben daarvoor alle positieve zaken aan onze zijde, we hebben de onderzoeksinstellingen, we moeten daar gebruik van maken. Minister, u hebt de oproep gedaan aan de steden en gemeenten, maar het zal belangrijk zijn om een geïntegreerd beleid te voeren in Vlaanderen. Hoe zult u zorgen voor een kruisbestuiving tussen die individuele projectaanvragen en de wil om tot een slim Vlaanderen te komen?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voor alle duidelijkheid, ik plan niet alleen 4 miljoen euro. Wat voor mij minstens even belangrijk is, is dat er begeleiding kan gebeuren, niet door zomaar iemand, maar door imec. Op dat vlak is dit een van de wereldsterren om in het 'internet of things' op een open platform activiteiten te ontwikkelen, zodat niet één dienstverlener, maar iedereen zijn diensten kan verlenen aan steden en gemeenten, en vooral aan de burgers in die steden en gemeenten.

De kruisbestuiving die u vraagt, ga ik organiseren doorheen het hele project. Al voor de definitieve indiening wil ik werken met een pre-call. Steden en gemeenten die ideeën hebben en die al een eerste keer indienen, kunnen worden gescreend door het Agentschap Innoveren en Ondernemen en door imec. Die kunnen nagaan waar er synergieën zijn. Mensen kunnen die samenbrengen en garanderen dat er een open platform is. Ze kunnen ook de schaalbaarheid, de veiligheid enzovoort bekijken.

Als dat is gebeurd, en je op die manier een samenwerking krijgt en een kruisbestuiving tussen verschillende gemeenten rond bepaalde projecten, krijg je de definitieve indiening. Bij die definitieve indiening zal ik ervoor zorgen dat die kruisbestuiving ook nog eens wordt beloond. Voor samenwerkingsverbanden zullen extra punten worden gegeven. Het is een beetje zoals mijn call voor bovenlokale sportinfrastructuur: wie samenwerkt, krijgt extra punten.

Als de call is toegekend en de projecten gekend zijn, is er een verdere informatie-uitwisseling. Minister Homans heeft daar een Smart Flanders-forum voor opgericht. Dat is zeker een goede plaats. Voor de rest zullen we ook zorgen dat er heel wat infomomenten zijn zodat die steden en gemeenten van elkaar kunnen leren en er zo voor kunnen zorgen dat we het 'internet of things' niet ondergaan, maar erin vooruitlopen. Zo kunnen wij ervoor zorgen dat de burgers de nieuwe technologische toepassingen maximaal kunnen gebruiken. Dat is onze doelstelling. Op die manier verzekeren we een kruisbestuiving doorheen het hele traject.

Bert Maertens (N-VA): Minister, ik dank u voor uw heel concreet antwoord. Ik hoor drie dingen terugkeren. Ten eerste, de ondersteuning door imec. Dat is belangrijk. Vlaanderen is een regio met heel veel nuttige onderzoeksinstellingen om die technologieën vorm te geven. Laat ons daarvan alsjeblieft gebruikmaken, niet alleen – nogmaals – in de grote steden.

Ten tweede juich ik enorm toe dat u samenwerking zult belonen. Dat is ook het beleid van deze Vlaamse Regering op heel veel andere gebieden. Als we de gemeenten doen samenwerken, komen ze er sterker uit.

Ten derde hoor ik dat u zult inzetten op die informatie-uitwisseling, die communicatie. Ik wil daarop hameren. Het is bijzonder belangrijk. De gemeenten vinden niet altijd de weg naar al die hoogtechnologische toepassingen, naar al die wetenschappelijke

studies en dies meer. Maar het zal erop aankomen om ook andere organen, zoals bijvoorbeeld de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), de gemeenten en de OCMW's, te betrekken bij de concrete uitwerking. Laat ons die kennis delen. Ik ben blij dat u ook op die communicatie zult inzetten.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Goedemiddag, uiteraard zijn wij liberalen niet tegen uw project. 'Smart cities' is een eerste stap naar een hele grote vooruitgang. We gaan alles vol chips steken, sensoren enzovoort, zodat we beter en efficiënter kunnen gebruikmaken van onze overheidsdiensten. Inherent daaraan zou dat willen zeggen dat we daardoor ook minder belastingen zouden moeten betalen, aangezien onze diensten efficiënter worden gebruikt. Dát is vooruitgang. Dat is échte vooruitgang.

Maar er is ook een andere kant: de burger. Want hoe meer sensoren, hoe meer chips, hoe meer we ook zullen weten van onze burgers. Ik wil u vragen om onze steden, gemeenten, onze overheidsdiensten mee te geven zeer omzichtig om te gaan met de privacy van onze burgers. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Chips in riolen steken om overstromingen te voorkomen, is uiteraard een goede zaak. Maar in Bonheiden, waar u het project presenteerde, heeft de gemeenteschool nu beslist om de fietsen van de kinderen ook van chips te voorzien om hun fietsgedrag te volgen. En in ruil daarvoor krijgen ze dan tickets voor de kermis. Dat is natuurlijk een andere zaak.

Inzetten op slimme steden, minister, is uiteraard goed. Het is zelfs nodig, want anders raken we achterop. Of 4 miljoen euro genoeg zal zijn, is natuurlijk iets anders.

Maar, minister, een heel belangrijk aspect is de privacy van onze burgers. De privacy moet centraal staan. U weet dat de Europese verordening al van kracht is sinds 2016. Tegen 25 mei 2018 moet alles in orde zijn.

Het project 'smart cities' waar u zich op roemt, is genomineerd voor de Big Brother Awards. De vraag is dan ook: in welke mate zult u ervoor zorgen dat in uw call alle projecten die zullen worden gehonoreerd volledig conform de Europese verordening algemene gegevensbescherming zijn?

De voorzitter: Mijnheer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Minister, het is een interessant project. We moeten het 'internet of things' inderdaad verspreiden in Vlaanderen. We moeten de lat ook hoog leggen. Ik was wat verrast dat u zei dat heel Vlaanderen zo slim als Antwerpen moet worden. Ik denk dat de lat voor onze regio, collega Somers, wat hoger mag liggen. *(Gelach. Opmerkingen)*

Het is in ieder geval heel duidelijk dat het moet worden verspreid over heel Vlaanderen. Die projectoproep mag daartoe een belangrijke bijdrage leveren.

Minister, ik heb hierbij twee vragen. Eén, verschillende gemeenten, zoals Bonheiden, zijn daarin voortrekkers. Zij zullen natuurlijk inschrijven. Andere gemeenten zijn daarin minder ver geëvolueerd. De uitdaging is volgens mij om, naast die projectoproep, voldoende sensibilisering en aanmoediging te doen naar lokale besturen. Minister, hoe kun je het aanpakken om ook die achterblijvers te betrekken?

Twee, de Europese horizon. We hebben het project Horizon 2020, waar ook projectfinanciering mogelijk is. Het is misschien goed dat er vanuit Vlaanderen wat

begeleiding komt naar lokale besturen, om op die manier aan die oproepen mee te doen om het 'internet of things' te stimuleren.

Minister Philippe Muylers: Ik ben blij om te zien dat er opnieuw heel wat steun rond is en dat de voordelen van grote hoeveelheid data op een verstandige manier gebruiken, nooit in vraag worden gesteld. Uiteraard moeten we zorg dragen voor de privacy, dat is vanzelfsprekend. Vandaar onder meer de begeleiding die we via imec willen doen voor elk project. Ook het screenen door het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) al in een precallfase van mijn agentschap en van imec moet die zekerheid geven. Imec is ook op het vlak van de privacy voldoende gewapend en voldoende sterk om te weten wat kan en wat niet kan en te zorgen dat daar geen fouten gebeuren.

Aan mevrouw Segers wil ik duidelijk zeggen dat er voor het fietsen geen enkel probleem is. Er is geen enkele verplichting voor die jongeren om een staafje op de fiets te monteren. De jongeren kunnen vrijwillig meedoen aan het project, en ze kunnen er ook niet aan meedoen. Er zijn geen straffen aan verbonden. Er is alleen een beloning aan verbonden als jongeren de fiets nemen in plaats van met de wagen of met andere vervoersmiddelen naar school komen. Ze krijgen meer punten als ze het in de regen doen en dergelijke meer. Zolang dat vrijwillig is, zolang er vrijwillig wordt ingestapt, is er voldoende zekerheid dat dit een goede manier is. Als je dan het effect ziet, namelijk dat vijf keer zoveel jongeren naar school gaan met de fiets, dan moet een kleine stimulans, die zeker de privacy van de jongeren beschermt, mogelijk zijn.

Collega Van den Heuvel, ik heb niet gezegd dat iedereen zo slim moet zijn als Antwerpen. Mocht dat zo zijn, dan moet de lat gewoon zo hoog worden gelegd. Het mag natuurlijk altijd slimmer, niets houdt dat tegen. Maar het zal al niet slecht zijn als we allemaal slim zouden zijn. Dat is eigenlijk mijn bedoeling. Zoals u terecht zegt, zijn er steden en gemeenten die er mee bezig zijn. Bonheiden is daar een goed voorbeeld van. Er zijn er andere die zelf denken dat ze daar te klein voor zijn, dat ze er niet voor in aanmerking komen en dat dergelijke toepassingen bij hen in de gemeente niet zinvol zouden zijn. Daarop wil ik zeggen dat dat niet juist is. Laat ons van elkaar leren en laat ons effectief iedereen sensibiliseren.

Collega Maertens, u vroeg het uitdrukkelijk, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) is hierbij betrokken. Ik ga er ook van uit dat we via de VVSG ook de andere steden en gemeenten die nog niet mee zijn, kunnen betrekken. Heel de filosofie van de pre-call is dat je de steden en gemeenten nog eens samenbrengt en kunt zien waar je partnerschappen kunt kneden. Een parkeer-toepassing zou in Izegem misschien wel eens goed kunnen zijn, evengoed als in Puurs. Het zou goed zijn als er op die manier samenwerkingsverbanden komen. Bekijken hoe we daar het horizonprogramma van Europa op kunnen aansluiten? Geen enkel probleem om te zien of daar ook nog mogelijkheden zijn.

Samengevat: voor mij is het essentieel dat vandaag iedereen er aan denkt, zodat we het 'internet of things' niet ondergaan, maar mee sturen wat daar moet gebeuren, uiteraard altijd met respect en voldoende aandacht voor de wetgeving op de privacy zodat daar geen stomiteiten rond gebeuren.

Bert Maertens (N-VA): We moeten inderdaad inzetten op die sensibilisering en die communicatie en zeker op die samenwerking.

Mijnheer Van den Heuvel, goede collega, als een paar gemeenten samenwerken, krijgen ze misschien nog niet de middelen van Antwerpen, maar zullen zij minstens even slim zijn. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de verdere uitrol van de innovatieve technologie diepe geothermie in Vlaanderen

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): We hebben deze week kunnen getuigen van een opstart van diepegeothermieboringen. Jullie vragen zich wellicht af waarom ik als energiemanager die vraag niet stel aan minister Tommelein, maar aan minister Muyters. Wel, dat is heel duidelijk. Minister Tommelein is verantwoordelijk voor het horizontale gedeelte, het transporteren van de warmte. U, minister Muyters, bent verantwoordelijk voor innovatieve technologieën, en daar is diepe geothermie er één van.

We hebben dat gezien in Mol en Dessel waar men momenteel proefboringen doet op basis van het concept waarbij we het hete water uit de grond oppompen en het dan door een warmtecentrale sturen waarmee we het water voor de gebouwen opwarmen. Maar het wordt nog veel interessanter, want dit is enkel maar voor een beperkte regio. Het wordt nog veel interessanter als we in de toekomst – en men is ook aan het meedenken om boringen te doen die nog dieper gaan – water de grond kunnen insturen dat daar wordt opgewarmd door de aardwarmte. Dan kunnen we dat overal in Vlaanderen toepassen. Of het in mijn gemeente Melle of in uw gemeente Edegem zou zijn of ergens in de Kempen of in West-Vlaanderen, het kan overal worden toegepast en op die manier kan enorm veel energie worden gebruikt die nu in de grond zit.

Het is dus echt innovatief. Andere landen zijn er ook mee bezig, zegt men. In IJsland heeft men de zogenaamde geisers, maar dat is totaal niet hetzelfde. Het gekoelde water gaat gewoon de zee in. Wij pompen het gekoelde water opnieuw de grond in. Dat maakt de technische kant van de zaak ietsje moeilijker.

Minister, wat plant u nog op welke termijn of hoe gaat u het aanpakken om deze zeer toekomstgerichte innovatieve diepe geothermie in Vlaanderen verder uit te werken?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Gryffroy, laten we beginnen met te zeggen dat de tweede manier van werken – 7 kilometer diep water in de grond duwen, daar opwarmen en dan gebruiken – nog helemaal in de startfase zit.

Laat me eerst wat dieper ingaan op daar waar we warmte en warm water in de grond hebben. Dat op zich is al een heel innovatief gebeuren geweest, en er zijn duidelijk heel wat drempels geweest voor we zover geraakten als we vandaag zijn. Vandaag zijn we nog niet zover dat we zelfs die technologie al vlot kunnen uitrollen over de plaatsen waar er warm water in de grond is. Dat is in Vlaanderen enkel in de Kempen en in Limburg.

Wat is er allemaal voor moeten gebeuren? Eerst heeft men in kaart proberen te brengen waar er warmte is. Dan heeft men met boringen vastgesteld of er effectief op een bepaalde plaats – in Mol en Dessel en omstreken – warm water in de grond is. Je moet al ver genoeg en diep genoeg kunnen boren. Er is een tweede boring moeten gebeuren om het water opnieuw in de grond te krijgen. Er moest worden nagegaan of men het water goed kon transporteren zodat het warm water technisch bruikbaar zou zijn. Kun je de overschot van de warmte omzetten in elektriciteit? Samen met Atlas Copco is hierrond een technologie ontwikkeld om dit effectief te realiseren: Organic Rankine Cycle (ORC). We hebben al die stappen gezet. De vraag die zich nu stelt, is of dit allemaal rendabel is. Kunnen we daarmee economisch ook de markt ingaan? Het lijkt zo te zijn.

De eerste grote toepassing moet nog worden gerealiseerd. We hebben ook een geothermiecentrale nodig. De eerste stappen zijn vooral in Mol en Dessel gezet. Er

is ook interesse vanuit de privésector, bij Janssen Pharmaceutica, om na te gaan of ook bij hen warm water in de grond zit en of zij toepassingen kunnen doen.

Ik denk dat we eerst die stappen moeten zetten. Als die stap is gezet, kunnen we beginnen met waar er warm water is, diepe geothermie verder toe te passen. We moeten ook nagaan of er effectief ook vraag is, zowel van steden en gemeenten als van de industrie, om dat te gebruiken. Intussen kunnen we ook nagaan of voor die andere technologie op 7 kilometer diepte, alle drempels die er zijn, kunnen worden weggenomen en of we die technologie, waar er alleen een theoretisch concept voor is, verder kan worden toegepast.

Er zal dus nog wat tijd overgaan en wat water naar de zee moeten vloeien, voor we dit kunnen uitrollen over Vlaanderen.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Uw uitleg is uiteraard zeer correct. Ik denk dat alle partijen hiervoor ook zware investeringen doen. Het is een zeer innovatieve technologie. Ik vraag me af hoeveel ondersteuning, in een of andere vorm zoals een ecologiepremie of een ander ondersteuningsprincipe, de Vlaamse overheid hiervoor tot op heden al heeft gegeven. Het is belangrijk om na te gaan of we voldoende doen of niet voor een techniek die in de toekomst heel wat positieve elementen kan hebben.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, ik wou zeker niet nalaten om me aan te sluiten, gezien het belang dat ik inderdaad hecht aan het proberen te stimuleren van iedere innovatieve hernieuwbare technologie. We hebben ze in Vlaanderen allemaal nodig, want één 'silver bullet' is er niet. Ik ben echter ook benieuwd naar het antwoord op de laatste vraag van de heer Gryffroy, want het verbaast me toch wel om hem nu te vinden aan de kant van degenen die ertoe oproepen om nog maar meer te subsidiëren voor technologie. Mijnheer Gryffroy, ik ga die woorden onthouden voor als we andere discussies hebben. Ik neem aan dat dit misschien een een-tweetje is in het kader van de budgettaire discussies binnen de regering. Minister, ik ben er, voor alle duidelijkheid, ook niet tegen dat men het zou ondersteunen, versta me goed. Gelet op uw andere uitleg, namelijk dat we nog lang niet klaar zijn om daar een echt groot uitgerolde technologie van te maken, denk ik echter inderdaad dat we toch een beetje nuchter moeten zijn over waar we bij prioriteit onze ondersteuning aan geven.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Wij van Groen zijn believers wat diepe geothermie en geothermie betreft. Ik zeg nog net niet 'absolute believers', omdat we natuurlijk een constructief-kritische houding blijven aannemen en die jas niet zomaar van ons kunnen afschudden.

Er zijn een aantal risico's verbonden aan diepe geothermie. Ik zal u niet vervelen met het opsommen van al die risico's. Ik doe dat wel in de betreffende commissie. Over eentje maak ik me echter toch wel zorgen, het risico op aardbevingen. Nu, die vraag is ook gesteld aan de heer Fransaer ter gelegenheid van de opening van de boorsite in Mol afgelopen maandag. Hij heeft daar zo'n beetje lachend op gereageerd. Ik bedoel daarmee dat hij zei dat dat wel eens zou kunnen, maar dat dat dan wel kleine bevingen zullen zijn enzovoort. Minister, worden de risico's op dat soort calamiteiten goed in beeld gebracht? Wordt daar verder onderzoek naar gedaan? Dat is immers wel belangrijk. Als we een draagvlak willen voor alle nieuwe innovatieve toepassingen, moeten we er wel voor zorgen dat dat soort calamiteiten zo veel mogelijk onder controle worden gehouden.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Collega's, ik sluit me graag aan bij deze vraagstelling, omdat ik de afgelopen jaren ook regelmatig aan de Vlaamse Regering heb gevraagd om zeker aandacht te hebben voor diepe geothermie en de kansen die dat met zich meebrengt. Minister, u haalde aan dat er nog heel wat nodig is om daadwerkelijk een goede, stevige uitrol te kunnen hebben. Ik denk echt wel dat ook de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement een versnelling hoger mogen schakelen, omdat daar echt wel potentieel zit. We hebben deze week mogen vaststellen dat zeker ook in de Kempen iedereen klaarzit om daadwerkelijk tot die uitrol over te gaan.

Minister, omgekeerd begrijp ik de vraag van collega Gryffroy ook wel heel goed. We hebben ook daar toelichting gekregen over eventuele nieuwe onderzoeken, met de droge putten en zo meer. Innovatie staat natuurlijk niet stil. Men moet natuurlijk ook tijdig kunnen starten om ooit tot die uitrol te kunnen overgaan. Ik zou ook u dus zeker willen vragen om mee een versnelling hoger te schakelen wat de uitrol van de diepe geothermie en de mogelijkheden daarvoor betreft, maar toch ook wel meteen uit te kijken naar eventuele nieuwe potentiële en innovatieve technieken.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, dank u wel. Ik vond de opmerking van collega Tobback eigenlijk nog wel grappig, maar ook zeer relevant, aansluitend op de vraag van collega Gryffroy hoeveel geld er aan dat project wordt gespendeerd. Voor alle duidelijkheid, voor mij, en voor u ook, denk ik, is er een groot onderscheid met het subsidiëren van innovatie, van niet marktrijpe, marktconforme technologie. Daarin moet dus volop worden geïnvesteerd, al was het maar om daar opnieuw een economische sector uit te kunnen puren. Mijn volgende vraag is dan natuurlijk de volgende. We zitten nu op een punt dat we bijna een energiecentrale gaan exploiteren, of dat er daadwerkelijk opwekking zal gebeuren, en dat we dus langzaam uit het innovatieve deel schuiven. Dan is mijn bezorgdheid of u op tijd zult monitoren wanneer de markt kan worden geïntroduceerd en ook private partners worden geconsulteerd om een bredere uitrol van diepe en andere geothermie in Vlaanderen mogelijk te maken.

Minister Philippe Muyters: Laat me beginnen met de vragen over geld. Mijnheer Schiltz, ik denk dat u het eigenlijk al heel duidelijk hebt gesteld. Voor zover wij zien op dit moment zouden er geen groenestroomcertificaten nodig zijn om de energie verder te gaan opwekken, om de warmte te gaan gebruiken. Mijnheer Tobback, de subsidies zijn dus gebruikt omdat je, voor je zo ver bent, een heel pak onderzoeken nodig hebt gehad, zoals ik heb aangegeven in heel mijn overzicht. Je moet die boring kunnen doen. Je moet eerst in kaart brengen of er al dan niet warm water in de grond zit. Dan moet je die boring doen. Dan is er technologie ontwikkeld om te bekijken of je dat warm water, gezien de relatieve warmte, in elektriciteit kunt omzetten.

Al die aspecten, en dan nog het bouwen van de geothermiecentrale: daarnaar moest onderzoek gedaan worden. Dat onderzoek heeft, als ik mij niet vergis, ongeveer 35 miljoen euro gekost. 4,2 miljoen euro daarvan ging vanuit Vlaanderen in de vorm van subsidies naar het innovatieve. Mijnheer Schiltz, dat is, zoals u het ook zegt, de rol van Vlaanderen: zien hoe we de risico's kunnen wegnemen, om daarna uit te rollen zonder dat er meer subsidies nodig of noodzakelijk zijn voor het opwekken van die groene stroom.

Met die risico's moeten we rekening houden. Tot nu toe kreeg ik geen vragen noch zag ik rapporten waaruit moest blijken dat er kansen waren op aardbevingen. Maar we moeten elk risico inschatten en daar de nodige zaken rond doen.

Mevrouw Rombouts, dat maakt het niet gemakkelijk. U zegt dat wij maar een versnelling hoger moeten schakelen. Als we klaar zijn om de volgende stap te zetten, gaan we dat zeker doen. Daar zijn we volop mee bezig. Maar je moet

stap voor stap zetten. We mogen niet beginnen te lopen als we nog niet kunnen gaan. Ik denk dat we nu zover zijn dat we de eerste echte proeven kunnen doen. Als we in Mol en Dessel een stap verder kunnen zetten om de groene warmte vanuit de grond te gebruiken, dan hebben we de eerste stap gezet. Bij Janssen Pharmaceutica moeten we nog de eerste boring doen. Als we daar de eerste industriële stappen zouden kunnen zetten, krijgen we stilaan niet alleen theoretisch en pilotgewijs alle tot nu toe positief uitgevallen proeven, maar ook een toepassing in de realiteit waaruit zal blijken wat dat nu allemaal met zich meebrengt. Dan kunnen we verdere stappen zetten. Moeten we dan wachten op die 7 kilometer diepte, waar er genoeg warmte is van de aarde zelf om er water in te pompen en dat, opgewarmd, via dezelfde boring terug op te pompen? Ook voor die technologie kunnen we de nodige proeven doen. Ook daar kunnen we de nodige stappen zetten. Dat kan, wat mij betreft, parallel gebeuren.

Ik herinner mij de eerste stappen die werden gezet bij het begin van de boringen. Tussen wat er toen werd gezegd en wat er nu wordt gedaan, is er veel verschil. Er moesten nieuwe innovatieve zaken worden opgezet om alles wat nu wordt gedaan mogelijk te maken. Die ORC van Atlas Copco bestond nog niet. Onderweg heb je continu bijkomend onderzoek en innovatie nodig. En dat, mijnheer Tobback, zal ik met plezier blijven steunen. Dat is geen marktverstoring.

Mijnheer Schiltz, private partners, zoals Atlas Copco, waren al van in het begin bij het proces betrokken. Vanaf het ogenblik dat het kan, moet het ook verder kunnen worden uitgerold. Ik denk niet dat het de taak is van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) om in de Kempen en in heel Limburg warmtenetten aan te leggen. Dat zal met partners moeten gebeuren.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): We moeten inderdaad eerst stappen vooraleer we lopen. Maar ik zie uiteraard de technologische voordelen. Als we tot 7 kilometer diep kunnen boren en warmte bovenbrengen en dat misschien ook elders in Vlaanderen kunnen toepassen ... Ik ben een techneut en geloof daar wel in. Het klinkt moedig. Ik heb wat cijfers verzameld. Stel dat we in Limburg met de huidige technologie open geothermieboringen zouden doen, waarbij men warm water bovenhaalt, dan zou men door 44 centrales te bouwen 10.000 gigawattuur warmte en elektriciteit kunnen produceren. Mijnheer Tobback, dat is het equivalent van 2000 windmolens, die momenteel een ondersteuning krijgen van 600 miljoen euro. Dat is vier keer meer dan de pv-panelen die momenteel in Vlaanderen zijn geïnstalleerd. Maar dit alles doen we zonder groenestroomcertificaten, maar wel met voldoende innovatieondersteuning. En dan mag er van mij bij die 4,2 miljoen euro gerust een nulletje bij komen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de stand van zaken inzake de uitwerking van een nieuwe boskaart voor de bescherming van de zonevreemde bossen

ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het uitblijven van een nieuwe boskaart voor de bescherming van de zonevreemde bossen

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, tijdens de Week van de Steak-friet zouden we bijna vergeten dat het ook de Week van het Bos is. Ondanks de sympathieke initiatieven en alles wat er gebeurt in het kader van de

Week van het Bos, mogen we toch wel stellen dat bos in Vlaanderen nog altijd bedreigd is. Ik heb het dan natuurlijk in de eerste plaats over de bossen die zich in industriegebied en in woongebied bevinden.

Er zijn intussen heel wat pogingen ondernomen om een boskaart op te maken, maar die zijn allemaal in de prullenmand terechtgekomen. Dat is de realiteit van vandaag. We zijn nu bijna aan het einde van de legislatuur, of er toch heel dichtbij. Ik heb vijf maanden geleden, tijdens het actualiteitsdebat, de vrees geuit dat het 'over and out' is met die noodzakelijke extra bescherming van bos in Vlaanderen. Ik hoop nog altijd dat ik toen ongelijk had. Vandaar mijn vraag, minister: is er nu een nieuwe boskaart in opmaak?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Het is inderdaad de Week van het Bos, minister. U hebt er zelfs een heel vrolijk filmpje over gemaakt. U trekt uw 'botten' aan en u wandelt door een Vlaams bos, veronderstel ik. U nodigt ons uit om hetzelfde te doen en u zegt: 'Misschien kom ik u wel tegen.' Alleen, minister, zijn er niet zo heel veel bossen meer in Vlaanderen. Vlaanderen is na Malta de bosarmste regio in Europa. De laatste 8 jaar onder uw bewind zijn er 4500 voetbalvelden bos verloren gegaan. Van de 5000 hectare stadsbossen die u zou realiseren, zijn er 1000 gerealiseerd. Er is dus nog heel wat werk aan de winkel.

Bovendien herinneren we ons allemaal de vertoning in mei, toen u met de boskaart kwam. Die boskaart was al aangekondigd in 2011. Toen al had u een methodiek om de meest kwetsbare waardevolle bossen in Vlaanderen te beschermen. Op 16 mei 2017 komt u eindelijk met die boskaart, en die wordt enkele dagen later, op 22 mei, afgeschoten door minister-president Bourgeois, die zegt: 'We gaan die boskaart van tafel vegen, want er zitten te veel fouten in.'

'Maar geen nood', zei minister-president Bourgeois, 'want we gaan starten met een nieuwe procedure. Ik heb minister Schauvliege de opdracht gegeven om een nieuw voorstel uit te werken. We hebben de krijtlijnen zelfs al klaar.' Hij heeft toen de krijtlijnen opgesomd en gezegd: 'Er komt binnenkort een nieuw initiatief. Het artikel 90ter zullen we schrappen, maar er komt iets anders, een nieuw artikel, dat de meest kwetsbare waardevolle bossen in Vlaanderen zal beschermen.'

We zijn vijf maanden later, minister. Hoe zit het daarmee?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Meuleman, u gooit alles natuurlijk een beetje op een hoopje, maar wat u vraagt, samen met collega Sanctorum, is hoe het zit met de meest kwetsbare zonevreemde bossen. Het gaat dus over bossen die gelegen zijn in woongebied en in industriegebied. Het is de ambitie van deze Vlaamse Regering om die meest waardevolle bossen die gelegen zijn in woongebied en industriegebied, ook te beschermen.

We hebben inderdaad een hele voorgeschiedenis. We hebben gezien tot wat het leidt als je dat bestaande artikel 90ter in het Bosdecreet gaat toepassen. Dan kom je heel veel obstakels tegen en begint iedereen ook in te zien dat je niet verder raakt met de manier waarop dat geformuleerd staat in artikel 90ter.

De ambitie blijft om die bossen te gaan beschermen, maar er zijn twee randvoorwaarden binnen de Vlaamse Regering. De eerste is dat wij ook in een correcte vergoeding voorzien voor wie een bouwgrond heeft of wie een industriegrond heeft waar die meest waardevolle kwetsbare bossen op gelegen zijn. Als we die beschermen, moeten we mensen ook een correcte vergoeding geven. Dat voorstel ligt op de tafel en wordt op dit moment ook politiek besproken. Daar staat in dat mensen een

100 procent vergoeding krijgen wanneer er geraakt wordt aan hun eigendomsrecht. Dat is de eerste voorwaarde. Eerst moet dat rond zijn, voor we werk kunnen maken van zo'n kaart. Want u zult het met mij eens zijn – ik heb u dat ook horen zeggen in het parlement – dat mensen op een correcte manier vergoed moeten worden.

De tweede randvoorwaarde is dat, zolang het bestaande artikel 90ter van het Bosdecreet niet gewijzigd is, er geen nieuwe boskaart kan komen. De boskaart was 100 procent gebaseerd op dat artikel, ze voldeed daar compleet aan. Eerst zal er een nieuw artikel 90ter moeten komen vooraleer er een nieuwe boskaart kan komen. Zolang we die criteria niet wijzigen, kan er geen nieuwe methodiek zijn en kan er niet op een andere manier een nieuwe boskaart worden opgemaakt.

Dat zijn twee randvoorwaarden waar volop aan gewerkt wordt en die deze meerderheid graag ingevuld ziet vooraleer er een nieuwe boskaart komt.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, u weet ongetwijfeld dat het ANB een digitale campagne is gestart: 'Doe de #Natuurmove'. Ik stel voor dat de Vlaamse Regering ook eens een natuurmove doet. U moet toch wel toegeven dat het bijzonder traag gaat? Als dit het elan is na vijf maanden!

Ik herinner me dat de minister-president hier heel duidelijk stelde: er komt een nieuw decretaal kader, er komen nieuwe criteria, er zal meer gefocust worden op de grotere bosgebieden in plaats van al die kleine snippers. Er wordt ook aan fysieke terreinverkenning gedaan, maar ik hoor u daar eigenlijk niets over zeggen, of zeker geen timing of wat er nu precies eigenlijk zal gebeuren. Komt er nu een decreet? Wanneer gaat dat gebeuren? Zijn die terreinverkenningen opgestart enzovoort?

Om eerlijk te zijn, bevestigt u mijn vrees dat er deze legislatuur helemaal niets zal gebeuren wat die ruimtelijk bedreigde bossen betreft.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, dat er een correcte vergoeding moest komen voor gedupeerde eigenaars, dat wisten we in mei al, dat heeft de minister-president toen al gezegd. Dat hebben we al in een voorstel van resolutie dat we hebben ingediend in 2014, voorgesteld. Het is al zeer lang geweten dat er een nieuw artikel 90ter moet komen, dat we met grotere gebieden gaan werken, dat de ecologische waarde opnieuw zal worden bepaald, dat er terreinbezoeken zullen komen, dat er consultatierondes bij de steden en gemeenten komen. Dat heeft minister-president Bourgeois al gezegd namens de hele regering. Er was schijnbaar eensgezindheid over die nieuwe procedure toen.

Minister, zijn de terreinbezoeken bezig? Is die consultatieronde bezig? Krijgen we binnenkort dan dat nieuwe artikel te zien in een decretaal initiatief? Ik verwacht van wel. U hebt al vijf maanden gehad om daaraan verder te werken.

Kunt u mij zeggen hoeveel vergunningen er ondertussen al zijn uitgereikt? Die bossen, die kwetsbare en maatschappelijk zeer waardevolle bossen, minister, daar rust nu, en dat is het gevolg van het intrekken van die boskaart, geen moratorium op, daar kunnen dus kapvergunningen op worden gegeven. Minister, hebt u zicht op de aanvragen voor kapvergunningen die al binnen zijn? Dat is al vijf maanden dat die bossen vogelvrij zijn ondertussen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman, dat zijn veel te veel vragen.

Als u statistische vragen wilt stellen, dan moet u naar het kabinet bellen. U hebt daarnet al enkele vragen gesteld en nu wil u er nog meer stellen. Wat is nu precies uw vraag?

Elisabeth Meuleman (Groen): De minister mag mij gerust schriftelijk het antwoord geven op de vraag over de vergunningen. Op dit moment zijn er aanvragen, en ik wil

heel duidelijk maken aan de kijker dat die kwetsbare bossen niet beschermd zijn. *(Opmerkingen. Gelach.)*

Mijn echte vraag is: hoe zit het met de beloftes die toen gemaakt zijn door de minister-president om inderdaad in gang te schieten met terreinbezoeken, met consultatierondes, met een nieuw decretaal initiatief? Dat is toen beloofd. We zijn vijf maanden verder. Hoever staat het daarmee? *(Applaus bij Groen en sp.a)*

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ten behoeve van de kijker, normaal gezien komt de heer Vandaele hierop tussen. Hij volgt dit op. Maar hij is om jammerlijke familiale redenen de hele week niet aanwezig. Dat is ook de reden waarom we het debat gisteren in de commissie over de boskaart collegiaal hebben uitgesteld.

Voor mijn fractie is de bescherming van de waardevolle bossen gedurende deze legislatuur een absolute must. Dat zal het geval zijn.

De minister heeft twee randvoorwaarden genoemd. Het eerste is die correcte vergoeding. Het is een zeer belangrijke, want daar staat of valt alles qua ruimtelijk beleid mee. De rechtszekerheid en de grondwaarde: dat moet goed worden geregeld. We hebben vastgesteld bij de eerste poging dat daar vooral het probleem zat dat het maatschappelijk draagvlak dreigde weg te zakken.

Wij geloven zeer sterk in het Instrumentendecreet waarmee de minister nu naar de regering is gegaan en waarmee zij naar het parlement zal komen. En daar is het belangrijk dat we een coherente visie hebben op hoe we mensen compenseren die grondwaarde verliezen. Het maakt niet uit wat de reden is: omdat er bomen op die grond staan, omdat het perceel watergevoelig is of in een woonuitbreidingsgebied ligt, we moeten in een gelijke en correcte vergoeding voorzien. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Voorzitter, ik vind het een beetje bizar dat we gisteren collectief de discussie hierover hebben afgevoerd, maar dat er vandaag toch actuele vragen over worden gesteld.

Mevrouw Meuleman, ik zou u willen zeggen, ook ten behoeve van de kijker, vanuit de meest bosrijke regio van Vlaanderen dat wanneer u spreekt over vogelvrij, ik allesbehalve de indruk heb dat die bossen vogelvrij zijn, niet voor de Boskaart en niet na het intrekken van die Boskaart. Ik denk trouwens dat we uit die Boskaart hebben geleerd dat haast en spoed hier niet op zijn plaats is, getuige ook de voorgangers van uw partij die daar helemaal geen vooruitgang in hebben geboekt.

Wat mij vooral is bijgebleven van het debat over de Boskaart, maar misschien interesseert u dat niet, is de grote rechtsonzekerheid die er was voor de burger. We hebben geleerd dat we correcte vergoedingsinstrumenten nodig hebben. Ik denk dat de minister al duidelijk in haar communicatie heeft kunnen meedelen dat er op dit moment hard wordt gewerkt aan dat Instrumentendecreet en dat daar vooruitgang in wordt geboekt. Dat is de eerste voorwaarde om een nieuwe Boskaart te kunnen maken. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Mevrouw Meuleman, ik wil u uitnodigen om eens naar Limburg af te zakken. Wij hebben nog heel wat mooie bossen, u bent zeker welkom.

Minister, ik onderschrijf volledig wat u zegt. Er is wel degelijk nood aan een volwaardige vergoedingsregeling. We hebben daar een uitgebreid debat over gehad

tijdens een plenaire vergadering in mei. U hebt toen zelf mee toegegeven dat de Boskaart die toen voorlag, vol fouten zat en dat het goed was dat die werd teruggetrokken. Voor ons is het heel belangrijk dat daar een volwaardige vergoedingsregeling voor komt en dat er een heel goede inspraakprocedure is voor iedereen wiens eigendom binnen de boskaarten ligt. Dat is heel belangrijk. Wat dat betreft, moet artikel 90ter van het Bosdecreet worden aangepast.

Net zoals in mei, zou ik aan de beide sprekers vooraan willen vragen of zij daar ook aan willen meewerken. We moeten hier allemaal samen een consensus vinden om artikel 90ter van het Bosdecreet aan te passen. Pas dan kunnen er nieuwe boskaarten komen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Misschien eerst ten behoeve van een aantal collega's: Villa Politica zit vandaag aan de overkant van de straat, dus de kijker is niet aanwezig. *(Opmerkingen)*

Actua TV is er wel, dus een deel van de kijkers is wel aanwezig.

Minister, ten behoeve van een aantal collega's wil ik opmerken dat alles wat u zegt er eigenlijk op neerkomt dat er in de afgelopen 5 maanden niets is veranderd. Er is eigenlijk niets gebeurd, er is geen stap gezet naar een mechanisme voor die bescherming, er is geen stap gezet naar een nieuwe kaart. Er is ook nog altijd geen artikel 90ter. Ik hoor alle collega's van de meerderheid zeggen dat er zo'n nieuw artikel moet komen. Welnu collega's, het is aan jullie om dat op tafel te leggen, ik heb het nog altijd niet gezien. Stop dus met te zeggen dat het er moet komen en doe het.

Het gaat hier over waardevolle kwetsbare bossen. Dat betekent dat we ze moeten beschermen en dat het dringend is. Als we dat niet doen, dan zullen er dag na dag – en ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Meuleman, ik zal ze ook schriftelijk indienen – van die kwetsbare bossen blijven verdwijnen. En misschien blijven er dan in Limburg nog wel genoeg over, mevrouw Peeters, op zijn minst naar uw mening, maar in de rest van Vlaanderen hebben we echt niets over dat we nog kunnen missen.

Minister Joke Schauvliege: Ik herhaal nogmaals dat het niet klopt dat er niets gebeurt. Er ligt een voorstel op tafel over een correcte vergoeding. Waar vroeger maar een deel van de planschade werd betaald aan de eigenaar, ligt nu een voorstel op tafel om 100 procent te vergoeden op basis van de huidige venale waarde. Zoals ik daarnet zei, moet dat eerst in orde zijn vooraleer we met de nieuwe kaart kunnen komen en werk kunnen maken van het nieuwe decretale kader. We zijn er volop mee bezig. Er wordt werk van gemaakt.

Het is een totaal foute voorstelling om te doen alsof alle bossen die op die kaart stonden plotseling vogelvrij zijn verklaard. U weet zeer goed hoe de procedure in elkaar zit en dat onze bossen in Vlaanderen op een correcte manier beschermd zijn. Nogmaals, het blijft de ambitie van deze Vlaamse Regering – het staat ook in het regeerakkoord – om de meest kwetsbare zonevreemde bossen, gelegen in woongebied en industriegebied, zone-eigen te maken en te beschermen. We willen dat doen op een gedragen manier en er een correcte vergoeding voor in de plaats te stellen. De voorwaarden waaraan de nieuwe kaart voldoet, zijn in dit parlement naar voren gebracht tijdens het actualiteitsdebat dat we daarover hebben gehouden. Dat zijn ook de krijtlijnen die we samen aan het uitwerken zijn.

Doen alsof er niets is gebeurd, klopt helemaal niet. Het kader, het Instrumentendecreet, ligt op de tafel. Ik hoop dat we daar snel vooruitgang mee kunnen maken zodat we nadien met een juiste invalshoek bescherming kunnen bieden aan de meest

kwetsbare bossen. Dat is natuurlijk het probleem met het artikel 90ter. Daarin staat een hele procedure en een moratorium. We hebben gemerkt dat als we die procedure volgen, we maatschappelijk met grote problemen worden geconfronteerd. Het zal dus de uitdaging zijn om dat artikel 90ter te wijzigen. Als dat niet wijzigt, dan kan er ook geen ander kader komen, want dat ligt heel strikt vast in dat artikel.

Er wordt hier ook gevraagd naar concrete cijfers met betrekking tot vergunningen. Ik kan die niet zomaar uit mijn mouw schudden. Als die vraag wordt gesteld, zullen we dat nagaan en overmaken.

Nogmaals, het klopt helemaal niet dat bossen vogelvrij zijn verklaard.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Ik wil wel eens praten met wie persoonlijk werd over het uitstel van gisteren. Dat verwijt klopt niet. Dat is voor straks.

Minister, de ruimtelijk bedreigde bossen blijven duidelijk bedreigd. Dat is waar het hier vandaag over gaat.

Om eerlijk te zijn, ik heb me al behoorlijk lang afgevraagd wat er nu precies schort aan het decretale kader dat vandaag voorligt. U schernt ermee dat de criteria die erin staan, geüpdatet moeten worden en dergelijke meer. Die criteria staan erin, maar in welke mate ze worden afgewogen tegenover elkaar, zoals de oppervlaktecriteria, is helemaal aan de Vlaamse Regering om over te beslissen. Dat kan het niet zijn. U hebt het daarnet eigenlijk zelf gezegd: het gaat over dat moratorium. Er mag geen moratorium komen zodra een boskaart wordt vastgesteld. Dat is inderdaad een probleem. Op die manier zal er nooit een bescherming komen van de zonevreemde bossen. Op die manier kan er nooit een juiste toetsing zijn over waar de bescherming precies moet gebeuren. Op die manier komt er tijdens deze legislatuur duidelijk niets.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik vrees helaas hetzelfde, minister. Ik vrees dat er inderdaad geen nieuwe boskaart zal komen. Het is een beetje hetzelfde verhaal als gisteren in de commissie met de Boswijzer, ook een heel noodzakelijk instrument, een barometer die moet meten hoeveel bos er is in Vlaanderen om dan te bepalen of er bij komt of weg gaat. Meten is het begin van alle beleid. Ook daar, hebben we gisteren geleerd, staat u nog nergens.

Uw bosbeleid is een echte ramp. Ik vind het dan ook straf dat u vrolijke filmpjes maakt over leuke wandelingen in het bos, maar op vlak van bescherming van onze meest kwetsbare waardevolle bossen en op vlak van bosuitbreiding en stadsbossen zet u bijzonder weinig stappen vooruit. (*Applaus bij Groen en sp.a*)

De voorzitter: Er was geen tegenspraak met het stellen van deze vraag, want gisteren ging het over een verzoekschrift tot wijziging van artikel 90ter van het Bosdecreet. Dat is geen interpellatie aan de minister, maar iets dat de commissie zelf moet afhandelen.

Ik sta altijd open voor suggesties, als u vindt dat er overlapping is. Hier was dit niet het geval.

De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het standpunt van Vlaanderen inzake de Europese markttoelating voor glyfosaat

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, het debat over glyfosaat is hier in het verleden reeds aan bod gekomen. Ik vind het vandaag echter belangrijk dit punt opnieuw voor het Vlaams Parlement te brengen.

Minister, er is met betrekking tot glyfosaat al heel wat gebeurd. U hebt voor de zomer zelf het initiatief genomen om het gebruik van glyfosaat door particulieren te verbieden. We weten echter allemaal dat het een moeilijke staatsstructuur is. Een verbod op de verkoop van glyfosaat is een federale bevoegdheid.

Op dat vlak hebben we vooruitgang geboekt, maar op Europees vlak is er nog geen duidelijkheid over wat er met glyfosaat moet gebeuren. Dat verontrust me. We weten allemaal hoe de vork momenteel in de steel zit. Een bepaald bedrijf, Monsanto, heeft een studie uitgevoerd om aan te tonen dat glyfosaat onschadelijk is.

Minister, wij pleiten voor het voorzorgsprincipe. Welk standpunt zult u innemen ten aanzien van minister Ducarme, die binnen de EU het Belgisch standpunt moet verdedigen om tot een verbod op glyfosaat te komen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, het klopt dat dit debat al in het Vlaams Parlement is gevoerd. We hebben toen gemerkt dat er heel wat wetenschappelijke discussie is over de vraag of dit al dan niet een risico voor de volksgezondheid en het leefmilieu inhoudt. Aangezien er heel wat flou artistique was, heb ik beslist en heeft de Vlaamse Regering definitief vastgelegd dat we het voorzorgsprincipe zouden aanhangen.

Onze bevoegdheid is beperkt. Met betrekking tot de productnormering en de markttoegang zijn we niet bevoegd. We kunnen met betrekking tot het gebruik van die producten door particulieren echter wel het voorzorgsprincipe toepassen. Op dat vlak hebben we, op basis van de voorzorgsplicht, onze verantwoordelijkheid genomen: zolang er geen wetenschappelijke duidelijkheid is over de vraag of dit al dan niet een risico inhoudt, passen we het voorzorgsprincipe in Vlaanderen consequent toe.

Wat de Europese beslissing betreft, is er geen politieke procedure. De markttoelating wordt op een heel wetenschappelijke wijze bepaald. Er is een wetenschappelijk panel, waarin verschillende wetenschappers zetelen. Daar zit natuurlijk ook een Belgische wetenschapper tussen, alsook wetenschappers uit verschillende andere Europese landen. Zij beslissen op wetenschappelijke basis of voor een product al dan niet een markttoelating kan worden verleend. Die Europese procedure is volop aan de gang. Ik verwacht in de loop van december 2017 een definitief standpunt.

België kan hierover niet echt een politiek standpunt innemen. Ik kan enkel betreuren dat de wetenschappelijke discussie blijft lopen. Het is zeer moeilijk. Ik vind dat dergelijke beslissingen op basis van duidelijke en objectieve wetenschappelijke studies moeten worden genomen. Ik vind dat zeer belangrijk. Emotie is op dit vlak niet belangrijk. Wat zuiver politiek wordt gedacht, is ook niet belangrijk. Ik vind dat we ons moeten baseren op objectieve wetenschappelijke studies die door voldoende wetenschappers grondig zijn bestudeerd. Op basis daarvan moet een beslissing worden genomen. Dat is de houding die ik tot nu toe heb aangenomen. Ik zal dit de komende weken met zeer veel aandacht blijven volgen. We moeten op die manier tot een correcte beslissing komen over de vraag of er al dan niet een markttoelating van glyfosaat moet volgen.

Mijnheer Nevens, u weet dat de EU ondertussen heeft beslist dat het tot december 2017 toegelaten is. Nadien moet een nieuwe beslissing voor tien jaar worden genomen. Dat is wat de komende weken volop zal gebeuren.

Bart Nevens (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Op basis van het voorzorgsprincipe vindt mijn fractie dat we moeten handelen. Het is zeer zinvol

campagne te voeren en om speldjes op te spelden. Er is een zweem van kanker-verwekkende producten in onze voedingsketen. Ik heb vandaag gelezen dat er glyfosaat in ijs is terechtgekomen. Ik ben geen ijseter, maar dat verontrust me. Ook in soja en brood is glyfosaat gevonden. Het ergste is echter dat we tegenwoordig ook in bier glyfosaat vinden, en dat bekommert me.

Minister, ik pleit ervoor om dat voorzorgsprincipe door te trekken. De acties die u voor de zomer hebt ondernomen, zou u het best ook toepassen voor de professionele gebruiker, want zo komt het in onze voedselketen en dan zijn de problemen nadien des te groter. Ik vraag u om de boodschap van het voorzorgsprincipe ook in Europa te brengen.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Mijnheer Nevens, dank om dit belangrijke thema opnieuw ter sprake te brengen. Het gaat over volksgezondheid, dus is het relevant om daar als parlement over te discussiëren. We moeten natuurlijk ook wel de grenzen van onze mogelijkheden kennen. In die zin moeten we erkennen dat het over een zeer technische discussie gaat, waarvoor een procedure is gepland op het Europese niveau. Het technisch comité moet daarover oordelen. We moeten ook respect hebben voor hen die het oordeel moeten vellen. We moeten vertrouwen hebben in de wetenschappers die dat kunnen opmaken.

Er is een zekere zweem van onduidelijkheid geschapen door tegenstrijdige berichten. In de eerste plaats moet de boodschap zijn om de wetenschappers samen te zetten, een correcte analyse te maken en de juiste conclusies te trekken.

Minister, is het mogelijk om, gelet op het feit dat glyfosaat nu ook niet meer kan worden gebruikt door particulieren, extra in te zetten op sensibilisering voor het niet meer gebruiken van onkruidbestrijdingsmiddelen in de particuliere tuin?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, bij dat laatste wil ik me aansluiten, maar ik denk dat dat niet ver genoeg gaat. U kunt het verbieden, en u hebt dat gedaan voor particulieren; waarvoor hulde. Als glyfosaat inderdaad wordt aangetroffen in voeding, in bier – mijnheer Nevens maakt zich daar terecht zorgen over –, en vandaag zelfs in ijs van Ben & Jerry's – waar ik me dan weer zorgen over maak –, dan komt dat niet door gebruik van particulieren die tussen de stoeptegels het onkruid bestrijden. Dat komt van professionele gebruikers, dat komt van de landbouw.

U bent evengoed bevoegd om dit te verbieden voor de landbouw. U hebt ervoor gekozen om het alleen voor de particulieren te verbieden. Uiteraard, mijnheer Nevens, als het voor heel Europa zou kunnen gebeuren, zoveel te beter. Ik hoop dat u daarvoor pleit. Niks houdt u echter tegen om ook al in Vlaanderen op dit moment over te gaan tot een verbod voor professionele gebruikers. Blijkbaar is de manier waarop men het gebruikt, niet voldoende veilig om te voorkomen dat het in ons voedsel terechtkomt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik wil me graag aansluiten bij de vorige sprekers, die dit probleem goed hebben geschetst. In het Europese kader zijn er enkele landen die ondertussen hebben verklaard dat ze glyfosaat ook voor professioneel gebruik willen verbieden. Frankrijk is bijvoorbeeld een van de toonaangevende landen in dat verbod.

Als je een artikel leest, is het altijd hetzelfde: België kijkt de kat uit de boom. Dat stellen we steeds weer vast. Er zijn tientallen kilo's wetenschappelijke studies

waar een wetenschapper zijn weg blijkbaar niet in vindt, mede dankzij Monsanto, die trouwens de verdachtmaking op zichzelf heeft getrokken.

Minister, bent u bereid om in Europa een standpunt in te nemen voor Vlaanderen, verlengd in België, dat ook geldt, zoals het Franse standpunt, tegen het gebruik van glyfosaat in de professionele sector? Ik weet niet welke wetenschappelijke bewijzen nog meer nodig zijn, maar een tienjarige verlenging ter zake is absoluut not done. Als we dat samen doen in Europa, hebben we geen concurrentie onderling.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik heb u in juli 2017 een schriftelijke vraag over dit thema gesteld. Ik heb toen gevraagd welke acties u verder zult ondernemen voor de particulieren. Het particuliere gebruik is inderdaad verboden. U hebt toen geantwoord dat de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) momenteel onderzoeken doet om te bekijken welke verdere initiatieven er nog zouden worden genomen. Ondertussen zijn we enkele maanden later. Vandaar mijn vraag: welke initiatieven zullen er verder nog worden genomen voor de particulieren?

Minister Joke Schauvliege: Collega's, laat ik het eerst hebben over het verbod dat we in Vlaanderen hebben ingevoerd binnen de bevoegdheden die we hebben. Ik wil dat even herhalen omdat er vaak meewarig over wordt gedaan: 'Je hebt het gebruik verboden, maar niet de verkoop.' Ja, we hebben dat natuurlijk zelf niet in de hand. Omdat sommige mensen dat zien als een soort straf, wil ik dit wel benadrukken. We hebben dit gedaan vanwege het voorzorgsprincipe. Het is natuurlijk om het leefmilieu en de omgeving te beschermen. Ik ben minister van Omgeving, maar geen minister van Volksgezondheid, anders is het een andere bevoegdheid die zal moeten optreden. Ook daar spelen natuurlijk een aantal grote spelers op in.

Ik ben onder andere samen met de Vlaamse Regering gedagvaard door Monsanto omdat wij maatregelen hebben genomen. Ik wil dat hier maar aangeven: het is op basis van het voorzorgsprincipe, op basis van de bescherming van de leefomgeving.

Dat is niet nieuw. We deden dit al bij gemeentebesturen die eigenlijk een verbod hadden op het gebruik van pesticiden.

We zetten verder in op sensibilisering. Ik vind dat heel belangrijk. Een puur verbod wordt soms gezien als 'waarom bemoeit de overheid zich daarmee?'. Het gaat natuurlijk over de leefomgeving zelf, over het voorzorgsprincipe ten aanzien van mensen.

We hebben schitterende campagnes, we hebben ook een aantal organisaties die daarin schitterend werk leveren. Ik denk aan Velt die een schitterende campagne heeft: 'Zonder is gezonder'. Ook de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) werkt daar heel sterk op verder. Dat wordt ook vanuit de drinkwatermaatschappijen heel actief gepromoot. Ik heb onlangs nog gezien dat er bij de waterfactuur een folder zat die er ook nog eens voor pleit om dat soort stoffen niet te gebruiken of het gebruik ervan te milderen. Je kunt perfect een particuliere tuin onderhouden zonder die stoffen te gebruiken.

Ik vind het heel moeilijk wanneer collega's zeggen dat wetenschappers heel onduidelijk zijn en dat we het daarom zelf moet doen. Ik vind het heel belangrijk – dat heb ik al vaak gezegd – dat de wetenschappelijke procedure voldoende objectief is. Het gaat hier over een panel waarin tal van wetenschappers zitten die heel grondig kijken of er al dan niet een gevaar is en of er vanuit Europa moet worden opgetreden.

Maar als we daarin geen vertrouwen meer hebben en we zeggen: 'We leggen de uitspraken van de wetenschappers naast ons neer, we gaan het zelf doen', dan vind ik dat heel moeilijk. We hebben die beslissing genomen uit voorzorg, totdat er duidelijkheid is. Ik vind dat we respect moeten hebben voor de procedure die er op

Europees niveau is. We moeten er ook vertrouwen in hebben. Als we geen enkel wetenschappelijk panel van Europa vertrouwen, dan stoppen we er beter mee en dan is het beter dat elke lidstaat weer op zijn eigen manier een marktbeleid voert.

Ik denk niet dat we daar naartoe willen. We moeten het echt Europees regelen. We moeten voldoende vertrouwen hebben in het wetenschappelijk panel. Ik blijf wel herhalen dat het om een goed, evenwichtig samengesteld wetenschappelijk panel moet gaan dat die adviezen op voldoende objectieve wijze kan formuleren.

Er zijn collega's die hier doen uitschijnen dat een verbod alleen bij ons in België een oplossing zou kunnen zijn, dat er dan in ons voedsel geen resten meer zouden zitten. Ja, die maken ons wel iets wijs. We leven in een eengemaakte markt. Denken wij nu echt dat in ons voedsel dat op de markt komt – denk aan de ijsjes die daarnet werden genoemd of ons bier – alleen ingrediënten uit België zitten? Ik geef het u op papier: stel dat wij dat hier nu beslissen uit voorzorg, dan zullen wij voedsel van over heel de wereld op onze markt krijgen en daarin zullen evengoed nog sporen zitten, aangezien dat product nog wereldwijd wordt gebruikt.

Ik vind dus dat we dat Europees beleid heel sterk moeten blijven sturen. We moeten vertrouwen hebben in de wetenschappers. We moeten kijken wat hun definitieve objectieve bevinding is en op basis daarvan vertrouwen hebben in de beslissingen die worden genomen. En natuurlijk moet dat dan verder over de rest van Europa worden uitgevoerd.

Dat is de weg die we moeten inslaan. Ik sta daar ook helemaal achter. Dat is ook de reden waarom ik altijd heb gezegd: laat ons uit voorzorgsprincipe, vanuit mijn leefmilieubevoegdheid, daar al een initiatief nemen. Laat ons de rest in Europese handen geven en vragen dat daarover snel, op een objectieve, wetenschappelijke manier, duidelijkheid komt.

Als we natuurlijk alleen beslissingen zullen nemen op basis van aanvoelen en emotie, denk ik dat we fout bezig zijn. We moeten vertrouwen hebben in de wetenschap. Als we dat vertrouwen niet hebben, collega Caron, zou u dit moeten doortrekken naar tal van andere dossiers. Ik veronderstel dat u het daar niet mee eens bent. Ik hoor u er soms voor pleiten om blindelings de wetenschap te volgen. Als wij daar soms bedenkingen bij hebben, vindt u dat een schande. Maar hier zegt u: 'De wetenschap is niet objectief. Neem uw verantwoordelijkheid vanuit de politiek.'

Ja, wat is het nu? Wat wil u nu eigenlijk als Groenfractie? Dat wij alles wetenschappelijk onderbouwen of dat wij puur vanuit emotie politiek beslissen? (*Opmerkingen bij Groen*)

Bart Nevens (N-VA): Minister, het baart mij zorgen dat het feit dat er wetenschappelijk onderzoek wordt gefinancierd door de fabrikant van glufosaten, een objectieve beoordeling zou zijn.

Ik pleit ervoor dat u dat voorzorgsprincipe dat u zo goed hebt toegepast voor het particulier gebruik, ook bepleit in Europa. U moet ervoor zorgen dat het voorzorgsprincipe 'Zonder is gezonder' – en dat gaat over de gezondheid van onze Vlamingen, van de inwoners van Vlaanderen – wordt meegenomen naar Europa en dat dat voorzorgsprincipe wordt doorgetrokken.

Of het nu over particulier gebruik gaat of over professioneel gebruik, wetenschappelijk onderzoek vanuit Vlaanderen heeft bewezen dat chronologische blootstelling aan glyfosaat kankerverwekkend is. Wij moeten alles uit de kast halen om te zorgen dat die vuile ziekte niet verder kan sluimeren in ons leefmilieu.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Paul Cordy aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de uitspraken van de minister-president betreffende representatieve en deliberatieve democratie, naar aanleiding van de presentatie van de Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND) voor 2017

De voorzitter: De heer Cordy heeft het woord.

Paul Cordy (N-VA): Voorzitter, collega's, minister-president, onlangs stelde u de Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND) voor. Daarin stonden een aantal cijfers waarbij je als politicus toch wel even slikt. Gebrek aan vertrouwen in de politiek die te veel beloftes doet die ze niet waarmaakt, lage interesse, politiek zit blijkbaar niet in de leefwereld van de modale Vlaming, Vlamingen zijn weinig actief bezig met politiek. Anderzijds zien we evengoed dat er bijzonder groot animo is om met allerhande nieuwe vormen van democratische besluitvorming en democratische participatie aan de slag te gaan. Op lokaal vlak zien we dat, maar evengoed maakt dat deel uit van heel wat debatten die we hier in huis voeren.

Minister-president, hoe kunnen we het vertrouwen in de politiek, dat laag is als we op deze cijfers verdergaan, verbeteren, waarbij we er vooral moeten naar kijken om zowel de burgers te betrekken maar evengoed de representatieve democratie te versterken, en vooral deze beide samen kunnen laten werken om een beter bestuur te kunnen bewerkstelligen.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega Cordy, VRIND levert een aantal gegevens op waarvan het nuttig is om erbij stil te staan en erover na te denken.

Ik moet het ook wel nuanceren. Als je kijkt naar de politieke participatie, blijkt dat in Vlaanderen slechts een minderheid van de mensen zich politiek engageert. Inzake politieke interesse dan weer zitten we op de Europese middenmoot. Als het erop aankomt om te evalueren hoeveel je stem telt, scoren we bovengemiddeld. Alleen Nederland, Zweden en Denemarken gaan ons voor. 55 procent van de Vlamingen zegt: 'Mijn stem doet ertoe, telt mee.' Dat is wel heel belangrijk. Of er een correlatie is tussen de politieke participatie en het gevoel dat als men zijn stem uitbrengt in de representatieve democratie, er iets mee wordt gedaan, dat laat ik in het midden. We stellen vast dat dit het resultaat is.

Als we dan kijken naar de deliberatieve democratie, zegt ook daar 50 procent: 'We zijn niet geïnteresseerd.' Slechts een minderheid is geïnteresseerd.

Wat is ons antwoord daarop? Ik denk dat we moeten blijven gaan voor de representatieve democratie. U weet dat wij met deze regering volop werk maken van actieve openbaarheid van bestuur, en ook van deugdelijk bestuur. Dan komen wij met het witboek dat al is besproken in het parlement, waarin we heel belangrijke lijnen trekken. Om te beginnen zeggen we daarin dat we bij mogelijke discussies, conflicten – of dat nu met individuen is of met groepen of verenigingen – eerst sterk inzetten op bemiddeling door internen of door externen. We gaan ruimte maken en mogelijkheden scheppen voor cocreatie en coproductie. We gaan ook ruimte scheppen om te experimenteren. We gaan de mogelijkheid geven voor burgerinitiatieven. Tot slot gaan we, naar het voorbeeld van Oosterweel en het Toekomstverbond, op een zeer positieve wijze omgaan met burgerinitiatieven. We gaan dus die deliberatieve, participatieve democratie proberen te versterken op die manier. Het moet natuurlijk van onderuit komen. Je kunt de mensen niet dwingen om interesse te hebben. Je kunt wel heel veel mogelijkheden daartoe creëren.

Paul Cordy (N-VA): Het is inderdaad zo dat in het witboek dat u aanhaalt en in andere documenten grote stappen vooruit worden gezet. Heel belangrijk blijft dat

je burgers kunt betrekken, enthousiasmeren en dat je ze dus ook vooral van heel goede informatie voorziet zodat men op een heel goede manier aan die participatie kan deelnemen. Je moet ze daarvoor natuurlijk ook triggeren. Zoals u bij de voorstelling ook zei: 'Democratie moet je verdienen, elke dag.' Misschien moeten er ook een aantal oudere vormen, ik denk daarbij aan opkomstplicht en aan andere zaken, in vraag worden gesteld.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Minister-president, ik ben er als lokale bestuurder, samen met ongetwijfeld veel anderen, van overtuigd dat het lokale niveau het niveau bij uitstek is om bijkomende betrokkenheid te organiseren. Toch geeft slechts 8 procent van de Vlamingen aan zich ooit echt betrokken te hebben gevoeld of overlegd te hebben in zijn dorp of stad.

Mijn vraag is op welke manier u bijkomende impulsen wilt geven. Er bestaat al heel wat op lokaal niveau, maar op welke manier kunt u bijkomende impulsen geven om die lokale betrokkenheid, die lokale participatie te verhogen?

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, om te beginnen met de laatste vraag van collega Partyka: we hebben dat ook overlopen. We hebben niet direct vastgesteld dat er nieuwe mogelijkheden moeten worden gecreëerd in het decreet Lokaal Bestuur omdat er op dat vlak heel veel autonomie is. Er gebeurt ook heel wat inzake inspraak, participatie, cocreatie, mensen die het recht om uit te dagen, in handen nemen. Er zijn legio voorbeelden: jeugdbewegingen en verenigingen die zelf een lokaal bouwen, groepen mensen die een bepaald onderhoud doen en die iets in beheer nemen, tot en met burgerbegrotingen. Er lopen allerlei experimenten. We zijn van mening dat de lokale autonomie dermate groot is – en dat blijkt ook uit de praktijk – dat er nu al heel veel op het terrein gebeurt en wellicht in de toekomst nog meer zal gebeuren.

Wat betreft de opkomstplicht, kan ik heel duidelijk zijn. Het regeerakkoord wijkt niet af van de opkomstplicht. Het regeerakkoord zegt dat wij de opkomstplicht behouden. Ik weet dat er ook uit VRIND een genuanceerd oordeel naar buiten komt.

Collega's, u hebt gisteren allemaal gezien dat het zevende Europese cohesierapport inzake kwaliteit van bestuur gepubliceerd is. Ik ben toch wel blij te kunnen zeggen dat Vlaanderen daarin zeer goed scoort, dat we echt dicht bij de top zitten. De kwaliteit van het bestuur draagt natuurlijk bij aan het vertrouwen van de mensen, van de burger, van de ondernemingen, van de lokale besturen.

Kwaliteit van de overheid is voor twee zaken goed. Ten eerste voor de concurrentiekracht, daar zijn alle economen het over eens. Ten tweede, een burger die ziet dat, in dit geval, deelstaat Vlaanderen goed scoort op die Europese ranking, vlak onder de Scandinavische top, krijgt vertrouwen.

Paul Cordy (N-VA): Ik denk dat we vooral vertrouwen moeten geven aan de lokale besturen en aan de burgers, evengoed aan lokale politici en nationale politici, zelfs aan federale politici.

We hadden het hier zonet over het 'internet of things' en over hoe je een smart city creëert door overall sensoren in zaken te steken. Misschien moeten onze voorstellen of de projecten waar we hier in huis mee bezig zijn, een soort van spreekwoordelijke sensoren bij de burgers en de politici inplanten zodat ze elkaar op een goede manier kunnen verstaan en op een goede manier, in versterking van elkaar, kunnen samenwerken, zowel de verkozen politicus als de niet-gebonden burger en de burger die in allerhande middenveldgroepen betrokken is, om een versterking van de democratie tot stand te brengen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de plannen van de nieuwe Nederlandse Regering met betrekking tot gelegaliseerde cannabisteelt en de gevolgen hiervan voor de Vlaamse grensgemeenten

ACTUELE VRAAG van Tinne Rombouts aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het Nederlandse experiment met gelegaliseerde wietteelt en de gevolgen voor de Vlaamse grensgemeenten

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, minister-president, collega's, Nederland heeft bijna een regering, wel al een minister-president en een regeerakkoord. Een van de ambities die daarin verwoord staan, is het gegeven dat zij de achterdeurproblematiek pogen te legaliseren. Vandaag kan men in de coffeeshops in Nederland wettelijk drugs verkopen, maar de bevoorrading is in handen van het criminele milieu. Men poogt het dus te decriminaliseren, wat op zich een oorbare ambitie is.

Voorzitter, collega's, nu ga ik over naar mijn punt: wij, diegenen die wonen in de Vlaamse grensgemeenten aan de Nederlandse grens, vrezen nog meer dan vandaag de dag geconfronteerd te worden met illegale cannabisplantages. Dat is vandaag een gesel, een gesel die trouwens de grensstreek al meerdere jaren teistert.

Tot dusver zijn er dit jaar, dus in 2017, in mijn gemeente Lanaken al zestien illegale cannabisplantages opgerold, vorig jaar over het hele jaar ook zestien, en het jaar daarvoor meer dan dertig. Dat is dus absoluut een gesel die ons teistert. Het criminele milieu dreigt nu eigenlijk inkomsten te verliezen in Nederland, en we vrezen dat het waarschijnlijk compensatie zal zoeken aan de Belgische kant van de grens.

Minister-president, vandaar mijn vraag aan u, die ook bevoegd bent voor het buitenlands beleid in de Vlaamse Regering. Spoor de Nederlandse regering aan tot overleg met die Belgische grensgemeenten, want nu wordt het eigenlijk een waterbedverhaal, waarbij men de eigen problemen verplaatst richting de burens, en dat is niet het soort samenwerking waar wij voor zijn.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, collega's, 'Drie jaar cel voor (...) valiezen vol cannabis', 'Cannabis in (...) chocopoeder', 'Tienduizend stekjes cannabis op zolder verborgen', 'Afval gedumpt van cannabisplantages': het zijn maar enkele krantenkoppen die onze grensgemeenten typeren op het vlak van cannabis. Als we de verhalen van die krantenkoppen nader bekijken, wordt er ook heel duidelijk een link gelegd naar onze noorderburen. Het verbaast u dan ongetwijfeld ook niet dat wij – burgemeesters, politiezones, welzijnsdiensten – bezorgd zijn als we het nieuwe Nederlandse regeerakkoord lezen. Zoals collega Keulen net ook aangaf, staat daarin heel duidelijk de doelstelling neergeschreven om ook de cannabisteelt te legaliseren. Uiteraard gebeurt dat vanuit hun oogpunt met een nobele doelstelling, maar omgekeerd geeft dat inderdaad wel mogelijke grotere risico's voor onze grensgemeenten.

Minister-president, daarom had ik een vraag aan minister Homans, maar als minister-president bent u misschien nog beter geplaatst: bent u inderdaad van plan om met de Nederlandse overheid contact te leggen, om na te gaan op welke manier we afspraken kunnen maken om die negatieve effecten in onze grensgemeenten te

vermijden, om afspraken te maken inzake controle en handhaving, om afspraken te maken inzake informatiedoorstroming? Ik heb ook gelezen in het regeerakkoord dat de regering de ambitie heeft om binnen de zes maanden met een regulerend kader te komen, dus in die zin denk ik dat het hoog tijd is om vanuit Vlaanderen zelf mee een initiatief te nemen.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, geachte leden, ik denk dat het inderdaad belangrijk is dat we aandacht hebben voor het nieuwe regeerakkoord in Nederland. Er is nog geen regering, maar wel een akkoord, zoals de heer Keulen zei.

Ik heb toch vier minuten. Ik wil misschien vooraf toch het parlement wijzen op een aantal andere belangrijke zaken die in het regeerakkoord staan en die belangrijk zijn voor Vlaanderen. Ten eerste, het Nederlandstalig onderwijs in het buitenland zal 3 miljoen euro meer krijgen. U weet dat ik daar afspraken over had gemaakt met toenmalig en waarschijnlijk nieuw minister-president Rutte. Dat is dan bezegeld in het Damesakkoord. Dat is ook heel belangrijk voor de Vlamingen in het buitenland.

Ten tweede, men zal verscherpt toezien op de naleving van de criteria voor het Engelstalig onderwijs. Het derde element is het allerbelangrijkste. Zoals ik dat regeerakkoord lees, kunnen we zeggen dat, als de Belgische investeringen in de spoorwegen worden uitgevoerd, en deze die in het Nederlandse regeerakkoord staan, namelijk Hamont-Weert, zowel voor personen- als voor goederenvervoer op Belgisch en Nederlands grondgebied de IJzeren Rijn zal zijn gerealiseerd. Verder wordt Vlaanderen uitdrukkelijk mee genoemd in het overleg met Nordrhein-Westfalen voor de IJzeren Rijn.

Wat het experiment met het gedogen van het telen van wiet betreft, heb ik onmiddellijk contact opgenomen met de Nederlandse ambassade. De ambassadrice heeft me gezegd dat wat in het regeerakkoord staat, het enige is wat tot nu toe is beslist. Er is nog niet uitgemaakt of dat in de grensgemeenten zal komen of niet. Als dat in de grensgemeenten zal komen, moeten ter zake de regels van goed nabuurschap worden nageleefd. Dat is ook uitdrukkelijk de bedoeling van Nederland. De ambassadrice heeft me ook verzekerd dat ze zich er persoonlijk toe engageert om in dat geval in overleg te gaan met de grensgemeenten die mogelijk door overlast zouden zijn getroffen, maar ze heeft eraan toegevoegd dat het uitdrukkelijk de bedoeling is om naar minder overlast te gaan dan in de huidige situatie.

Ik weet dat we daar vragen bij stellen, dat u daar terechte zorgen bij formuleert, zorgen die ook de mijne zijn. Naast dit contact met de Nederlandse ambassade, waaruit dus een engagement voortvloeide om desgevallend overleg te plegen met de grensgemeenten, is er natuurlijk ook mijn engagement om, zodra mogelijk, contact te hebben met de nieuwe minister-president van Nederland over het regeerakkoord, over de zaken die ons wederzijds aanbelangen.

Marino Keulen (Open Vld): Minister-president en goede collega's, het zijn altijd Nederlandse staatsburgers die bij die illegale cannabisplantages achter de schermen aan de touwtjes trekken. Dat staat buiten kijf. Zij verliezen nu een stuk marktaandeel en willen absoluut compensaties. Dat milieu gaat letterlijk over lijken.

Minister-president, het is ook belangrijk om in het verdere overleg het zogenaamde ingezetenen criterium aan te houden. Vandaag kunnen enkel ingezetenen van het Nederlandse koninkrijk in de coffeeshops terecht om zich daar te bevoorraden. Dat zijn dus Nederlanders, maar ook andere mensen die daar hun domicilie hebben. Een Belg of een Duitser die daar zijn domicilie heeft, kan zich ook bevoorraden in de coffeeshops, bijvoorbeeld in Maastricht. Maar de drugstoeristen

uit Frankrijk en Duitsland die jaren onze gemeente hebben geteisterd, en de Belgen die van bij ons richting Maastricht trekken, bleven weg sedert mei 2012, toen die wietpas werd ingevoerd. De drugstoeristen zorgen bij ons voor de overlast want de verslaving moet gefinancierd worden. Die doen dan woninginbraken. Die gaan zelf illegaal drugs verdelen en verkopen. Het is dus belangrijk om dat ingezetenen criterium te handhaven, minister-president, om op die manier de drugstoeristen weg te houden. Ook daarop moet u aandringen wanneer u verder contact hebt met de Nederlandse ambassade of met de Nederlandse autoriteiten.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik zal de laatste zijn om te stellen dat er in het Nederlandse regeerakkoord geen goede elementen zouden staan. Er staan misschien zelfs elementen in die inspirerend kunnen zijn voor ons Vlaanderenland. Maar omgekeerd moet ik wel vaststellen dat deze maatregel een ongelooflijk groot risico inhoudt voor de veiligheid in onze grensgemeenten en voor alle problemen en de criminaliteit die daarmee gepaard gaan. Minister-president, ik ben dus zeer blij dat u al contacten hebt gelegd met de ambassade, maar ik hoop, gezien het tijdsbestek van zes maanden dat de regering zelf aangeeft in het regeerakkoord, dat dit overleg iets meer handjes en voetjes krijgt. We moeten effectief to the point kunnen komen en goede afspraken maken op het vlak van handhaving, controle en informatiedoorstroming, maar we moeten ook bekijken welke andere negatieve effecten het kan hebben.

Eveneens in het regeerakkoord staat dat er 100 miljoen euro wordt vrijgegeven vanuit het ondermijningsfonds. Ook dat is een element om samen met de Nederlandse collega's te bekijken: op welke manier kan aan de grens dat extra toezicht worden ingezet? Uit de contacten is al gebleken dat waarschijnlijk een aantal Zuid-Nederlandse gemeenten zullen meedoen aan het proefproject. We moeten oog hebben voor de problematiek in de grensgemeenten.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, ik heb gezegd dat uw zorg mijn zorg is. Mijnheer Keulen, ik neem akte van het feit dat u zei dat het criterium van de ingezetenen bijzonder belangrijk is. Het is natuurlijk wel zo, collega's, dat dit veiligheidsaspect niet valt onder wat wij de grensoverschrijdende samenwerking (GROS) met Nederland noemen. Dat is bilateraal op federaal vlak en politieel. Ik heb het kabinet van de minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon op deze aangelegenheid geattendeerd. Het is evident dat ook daar een opvolging zal moeten gebeuren en dat ik dus naast de contacten met Nederland ook de contacten met de Belgische federale overheid onderhoud, die in dezen bevoegd is. Dat gebeurt uitsluitend, zo hebben ze mij gezegd, op bilaterale basis tussen de federale bevoegdheid Binnenland en de Nederlandse diensten. Als het gaat over toezicht en andere maatregelen tegen de overlast, is het evident dat Vlaanderen daar niet de partner is van Nederland. Het is goed dat ik het hierover kan hebben zowel met de ambassade als met het kabinet van minister Jambon en, naar ik hoop, zo snel mogelijk ook met de toekomstige minister-president.

Marino Keulen (Open Vld): Minister-president, wat dat laatste betreft: uiteraard is dat vooral een politieel aangelegenheid, maar Vlaanderen is bevoegd voor zijn buitenlands beleid voor wat betreft de bevoegdheden die de gemeenschappen en de regio's zijn toebedeeld. Je kunt dat ook bekijken vanuit het aspect volksgezondheid. Laat ons wel wezen: wat ook de strekking is van eenieder, allemaal samen hopen we dat onze kinderen nooit met die gesel van de drugs te maken krijgen. Voor de rest hoort iemand die een joint rookt wat mij betreft niet thuis in de gevangenis, maar alles wat daarrond hangt moeten we bekampen en bestrijden op alle mogelijke manieren, ook ten aanzien van Nederland. Ik ben nu 54 jaar. Ik woon sinds dag één in mijn gemeente. Wij hebben een gedeelde grens van 12 kilometer met Maastricht. Eén zaak moeten zij goed begrijpen, en ze gaan daar nogal vaak licht overheen: je kunt de problemen op hun territorium niet oplossen op de kap van de burens, door waterbedeffecten te creëren en

eigenlijk te proberen de problemen op te lossen door ze te verzwaren in de grensstreek. Dat vertaalt zich finaal ook bij hen.

We hebben daar dus een gedeeld belang om goed te overleggen, om politiediensten goed met elkaar te laten overleggen en af te stemmen. Wij zitten in België en Nederland vandaag ook nog altijd onder terrorniveau 3. Dat belast onze politiediensten enorm. Dit komt er nog bovenop. Dit is iets wat de mensen zeer verontrust.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister-president, u verwijst terecht naar de andere beleidsdomeinen die met heel deze problematiek te maken hebben. Iedereen hier is ervan overtuigd dat een integraal drugsbeleid alleen maar kan worden gevoerd als er inderdaad over de beleidsdomeinen en de overheden in ons land heen wordt samengewerkt. Maar zoals collega Keulen ook aanhaalde: er is ook een samenwerking over de landsgrenzen heen, zeker als er ten aanzien van het drugsbeleid zo'n verschillend beleid wordt gevoerd. In die zin reken ik zeker ook op u, samen met alle grensgemeenten, dat er verder actie wordt ondernomen. Ik denk, collega's, dat in dezen een joint venture met Nederland echt wel nodig is. (*Gelach. Opmerkingen*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Caroline Gennez, Elisabeth Meuleman, Tine Soens, Joris Vandenbroucke, Steve Vandenberghe en Katia Segers betreffende het statuut voor personeel van centra voor basiseducatie – 1297 (2017-2018) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft mevrouw Caroline Gennez bij motie van orde het woord gevraagd.

Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp·a): Voorzitter, u kunt het ons niet kwalijk nemen dat wij graag bij hoogdringendheid een punt aan de agenda willen toevoegen, namelijk het bespreken van de pensioenregeling voor leerkrachten in de centra voor basiseducatie. Wij denken dat er daarvoor een groot draagvlak zou kunnen bestaan in deze assemblee. We doen daar graag een beroep op.

De voorzitter: Denkt u dat ik u dat kwalijk zou nemen? Helemaal niet. Dat is geen enkel probleem, maar hebt u een ondertekend exemplaar, met authentieke handtekeningen van mevrouw Soens, mevrouw Meuleman en uzelf? Dan kunnen wij het laten ronddelen.

Caroline Gennez (sp·a): De ondertekenaars zijn de heer Vandenbroucke, ikzelf, mevrouw Meuleman, mevrouw Soens, de heer Vandenberghe en mevrouw Segers. Er is zoveel enthousiasme, er komen er dus nog drie bij.

De voorzitter: Ik zou graag de tekst hebben, zodat we die kunnen ronddelen.

Caroline Gennez (sp·a): Die wordt u bezorgd, voorzitter.

De voorzitter: Ik dank u zeer voor dit initiatief, mevrouw Gennez.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de reactie van de Vlaamse Regering op de onafhankelijkheidsverklaring van Catalonië

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, na het referendum van 1 oktober was er gisteren in het Catalaanse parlement dan de onafhankelijkheidsverklaring van Puigdemont. Die onafhankelijkheidsverklaring werd weliswaar meteen 'on hold' gezet. De nabije toekomst zal moeten uitwijzen of dat inderdaad de juiste strategie naar onafhankelijkheid was.

In elk geval is het de bedoeling om tot dialoog te komen en om eventueel ook een beroep te doen op internationale bemiddeling. Ik weet niet of het aan mijn slechte karakter ligt, maar ik heb in elk geval weinig hoop op succes voor een goede dialoog, zeker als je rekening houdt met het verleden en met de opstelling van de Spaanse regering, die zelfs tot gisteren toe zei dat zelfs een impliciete onafhankelijkheidsverklaring, zoals gisteren in het Catalaanse parlement, voor de Spaanse regering onaanvaardbaar is en dat zij er nog altijd van uitgaat dat het referendum eigenlijk helemaal niet heeft plaatsgevonden. Ik denk dus dat er weinig bereidheid is om over te gaan tot een gesprek, aangezien wij van Spanje alleen nog maar intimidatie en repressie hebben gezien. Nu dreigt men er uitdrukkelijk mee om artikel 155 van de Spaanse grondwet in te roepen. Dat zou er, kort gezegd, op neerkomen dat de bevoegdheden van de Catalaanse regio en de autonomie van Catalonië zouden worden ingetrokken.

Ik mag dus hopen dat het manoeuvre van Puigdemont gisteren vooral strategisch was en dat hij aan de internationale gemeenschap heeft willen aantonen dat Spanje niet bereid is tot dialoog en dat er van Spaanse kant heel veel onwil is om in gesprek te gaan met Catalonië over dat referendum en de Catalaanse volkswil tot onafhankelijkheid.

Minister-president, wat is nu het standpunt van de Vlaamse Regering over die Catalaanse onafhankelijkheidsverklaring? En in het kader van uw actieve buitenlandse beleid, dat u ook in uw regeerakkoord hebt opgenomen: welke diplomatieke initiatieven wilt u met de Vlaamse Regering nemen?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega Janssens, we zitten natuurlijk in een fase waarin ik uitvoering gegeven heb aan wat dit parlement gevraagd heeft. Ik heb dat ook onmiddellijk gedaan. Het parlement heeft een resolutie goedgekeurd waarin het geweld veroordeeld wordt en waarin ik opgeroepen word om een initiatief te nemen bij de internationale gemeenschap om overleg te faciliteren en desgevraagd ook over te gaan tot bemiddeling.

Ik heb daar uitvoering aan gegeven. Dat is ook gebeurd. Dat is zeer uitzonderlijk binnen de EU. Dat is ook opgemerkt.

U zegt dat Catalonië de onafhankelijkheid heeft uitgeroepen, daar zit u natuurlijk fout. President Puigdemont heeft wel verklaard dat hij vastberaden blijft en bij zijn mening blijft, de leden van de meerderheid van Catalonië hebben een verklaring getekend, maar het Catalaanse parlement heeft de onafhankelijkheid niet uitgeroepen. Als het uw bedoeling is om opnieuw zoals vorige week een politiek spelletje voor binnenlands gebruik te spelen, wil ik toch wel duidelijk maken dat u een kleine gedachtesprong maakt die niet beantwoordt aan de realiteit.

Het is heel belangrijk om vast te stellen dat Puigdemont gezegd heeft: 'Ik wil dialoog, ik steek de hand uit naar Madrid'. Daar is bij mijn weten nog geen antwoord

op gekomen. Het laatste bericht is dat het parlement in Madrid een akkoord zou hebben bereikt tussen meerderheid en oppositie om naar een oplossing te gaan – ik weet niet welke oplossing – met betrekking tot de Catalaanse problematiek.

Uiteraard heeft de Vlaamse Regering van bij het begin elke oproep tot dialoog en bemiddeling ondersteund, omdat het ernaar uitziet dat beide partijen moeilijk bilateraal aan tafel kunnen gaan zitten. Het water lijkt nogal diep. Er zijn diverse pogingen gedaan om daar externen bij te betrekken. Laat ons hopen dat dat lukt zodat de zaken niet verder escaleren.

Bij een onafhankelijkheidsverklaring zou de Vlaamse Regering niet bevoegd zijn om die onafhankelijkheid te erkennen, dat is een exclusieve federale bevoegdheid. In de mate dat we bevoegdheid hebben, ik heb u dat vorige week gezegd, putten we die maximaal uit, zetten we daar maximaal op in, roepen we op tot dialoog, schrijven we degenen aan die daarvoor in aanmerking komen en roepen we op tot bemiddeling.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, als u diep in uw hart zou kijken, zou u weten en beseffen dat de kans op een succesvolle dialoog zeer klein is. Gisteren immers stonden het Spaanse leger en Spaanse politieagenten klaar om het parlement te bestormen. Ook nu is het Spaanse leger massaal aanwezig in Catalonië om orde op zaken te stellen, zoals zij dat noemen. De kans op slagen van een dialoog is zeer klein.

De oplossing die op dit moment naar voren wordt geschoven, zowel vanuit de meerderheid in Spanje als vanuit de socialisten die in de oppositie zitten in het Spaans parlement, is inderdaad het invoeren van dat artikel 155, wat alleen maar totale negatie van de Catalaanse volkswil inhoudt. Puigdemont is volgens mij met zijn verklaring van gisteren op zoek naar internationale erkenning.

Dat is meteen mijn oproep aan u: om zodra men ertoe gedwongen wordt, toch door te gaan met die onafhankelijkheidsverklaring. Laat Vlaanderen dan de eerste regio zijn in Europa om stappen te zetten om die onafhankelijkheid te erkennen. Zet als dusdanig ook druk op uw partners en partijgenoten in de Federale Regering om over te gaan tot erkenning van de Catalaanse onafhankelijkheid zodra die wordt uitgeroepen.

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

Jan Van Esbroeck (N-VA): Voorzitter, collega's, het is goed dat onze minister-president als een van de eerste regeringsleiders in Europa de positieve boodschap en oproep tot dialoog en bemiddeling gelanceerd heeft. Daarom wil ik u bedanken, minister-president, dat u onze resolutie zo snel tot uitvoering hebt gebracht.

Maar, collega's, Catalonië heeft echt alles in het werk gesteld tot op heden, echt alles, om te kunnen overgaan tot dialoog. Ze hebben alle handen die ze ter beschikking hadden aangereikt aan Spanje. Zonet nog heeft Puigdemont opnieuw een voorstel gedaan om opnieuw in dialoog te gaan. In Spanje botsen zij constant op een muur. Premier Rajoy smijt alle deuren toe.

De enige oplossing voor deze politieke patstelling, want dat is het, blijft de dialoog. Ik vind dat de Spaanse regering haar verantwoordelijkheid moet opnemen en moet overgaan tot een dialoog met de Catalaanse regering. Ik wil de minister-president nogmaals vragen om bij de Spaanse overheid opnieuw met nadruk te vragen om die dialoog aan te gaan, want dat is de enige mogelijke oplossing voor deze patstelling. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): De opdracht waar de Spaanse en Catalaanse regeringsleiders nu voor staan, werd nog het best samengevat door onze eigen ontmiijner, wijlen Jean-Luc Dehaene die zei: "Een meerderheid mag zijn wil niet opleggen aan de minderheid en de minderheid moet aanvaarden dat er overlegd moet worden." Alles moet nu in het werk worden gesteld om te voorkomen dat Catalonië in een periode van instabiliteit verzeilt. Om de huidige patstelling te doorbreken, moeten beide partijen dringend eenzijdige stappen achterwege laten en nu voluit kiezen voor een vreedzame dialoog en zeker niet verder geweld inzetten. Alleen door dialoog kan de rust in Catalonië terugkeren.

Het motto van Europa is eenheid in verscheidenheid. Als we Europa bijeen willen houden, moeten alle partijen opnieuw zoeken naar wat hen kan verenigen en niet naar wat hen verdeelt. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Minister-president, collega's, ik denk inderdaad dat de toestand in Catalonië en in Spanje heel ernstig is, en uit de laatste berichten blijkt dat we nog niet bij het begin van een oplossing zijn. Daarom denk ik dat het heel wijs is dat we blijven benadrukken dat de enige oplossing in een dergelijk conflict de dialoog is waarbij men aansluiting vindt bij de rechtstaat, maar tegelijkertijd op een open manier naar elkaar luistert. En dat is zowel een oproep aan de Spaanse regering als aan de Catalaanse regering. Geweld kan nooit een oplossing zijn en machtsinstrumenten kunnen een dieperliggend conflict nooit ten gronde oplossen. Het enige wat zoiets kan oplossen is dialoog, openheid en proberen een nieuwe basis van wederzijds vertrouwen te creëren, wat die ook moge zijn.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik heb niet gezien dat het Catalaanse parlement gisteren de onafhankelijkheid heeft uitgeroepen, er is geen onafhankelijkheidsverklaring gebeurd. Puigdemont blijft op zijn koers. De meerderheidsparlementsleden hebben een verklaring ondertekend, en daar is het bij gebleven.

Ik heb van meet af aan, en dat blijkt ook de wil te zijn van dit parlement, aangedrongen op dialoog. Het probleem is dat er geen dialoog meer is sinds 2006. Catalonië had autonomie gekregen, had een nieuw statuut gekregen maar in deze zowel als in vorige regeerperiode, en met zowel deze regeringsleider als met vorige regeringsleiders, heb ik vastgesteld dat telkens opnieuw die Catalaanse regering heeft gepoogd om daarover in dialoog te gaan. Dat is sinds 2006 niet gebeurd. Ik heb van de kant van Catalonië geen enkel geweld gezien. Er is een referendum georganiseerd. Het geweld is toegepast en uitgevoerd – disproportioneel als u het mij vraagt en ik meen dat dit ook de mening is van dit parlement – op mensen die op vreedzame wijze hun stem zijn gaan uitbrengen.

Het belet niet dat in deze situatie die dreigt te escaleren en die dramatische wendingen dreigt aan te nemen, alleen de dialoog tot een oplossing kan leiden. Ik heb vorige week gezegd dat ik de Spaanse ambassadrice bij mij heb geroepen en dat zij heeft bevestigd dat Spanje, dat Madrid open staat voor dialoog, maar ik heb daar tot op dit moment geen publieke of officiële verklaring van gezien. Ik heb die wel gehoord en gelezen van de kant van Puigdemont, van de kant van Catalonië.

Ik kan alleen maar vragen – en met de bescheiden middelen en mogelijkheden die wij hebben, zullen we daar blijven op aandringen – dat er inderdaad een dialoog zou ontstaan om tot een oplossing te komen uit dit conflict. (*Applaus bij de meerderheid*)

Chris Janssens (Vlaams Belang): De strategie van Dehaene en consoorten, waarbij een Vlaamse meerderheid in dit land stelselmatig geneutraliseerd is, is inderdaad niet de strategie die wij hadden willen volgen en die wij de Catalanen zouden willen aanraden.

Maar minister-president, uw Catalaanse ambtsgenoot heeft wel de verdienste om het debat over onafhankelijkheid op de agenda te hebben gezet, in Catalonië, in Spanje, in tegenstelling tot de nationalistes in de Vlaamse en Federale Regering in dit land.

Maar u moet nu ook de moed hebben om door te gaan en die finale stap naar onafhankelijkheid te zetten. Want van uitstel gisteren mag geen afstel komen. En dus moeten wij voluit gaan voor die onafhankelijkheid, zodat de Catalanen krijgen waar ze recht op hebben en waarvoor ze trouwens democratisch hebben gestemd in een referendum, met name die Catalaanse republiek.

Minister-president, mijn oproep is: zodra het zover is, wanneer het zover is, laat Vlaanderen dan de eerste regio zijn die initiatieven neemt en de Federale Regering onder druk zet om de Catalaanse onafhankelijkheid degelijk te erkennen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst inzake strategisch partnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Canada, anderzijds, ondertekend te Brussel op 30 oktober 2016

– 1222 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst inzake strategisch partnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Canada, anderzijds, ondertekend te Brussel op 30 oktober 2016.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1222/1)*

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de partnerschapsovereenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Nieuw-Zeeland, anderzijds, ondertekend te Brussel op 5 oktober 2016

– 1223 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de partnerschapsovereenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Nieuw-Zeeland, anderzijds, ondertekend te Brussel op 5 oktober 2016.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1223/1)

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tot oprichting van de internationale EU-LAC-Stichting, ondertekend te Santo Domingo op 25 oktober 2016 – 1224 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tot oprichting van de internationale EU-LAC-Stichting, ondertekend te Santo Domingo op 25 oktober 2016.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1224/1)

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– De vergadering wordt geschorst om 16.15 uur.

– De vergadering wordt hervat om 16.27 uur.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Caroline Gennez, Elisabeth Meuleman, Tine Soens, Joris Vandembroucke, Steve Vandenberghe en Katia Segers betreffende het statuut voor personeel van centra voor basiseducatie – 1297 (2017-2018) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft mevrouw Caroline Gennez bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Caroline Gennez, Elisabeth Meuleman, Tine Soens, Joris Vandembroucke, Steve Vandenberghe en Katia Segers over het statuut voor personeel van Centra voor Basiseducatie.

Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Voorzitter, dit voorstel van resolutie heeft betrekking op het pensioenstatuut van de personeelsleden van de centra voor basiseducatie. De Vlaamse Regering heeft afgesproken dat het statuut vanaf 1 januari 2018 zou worden aangepast, zodat de pensioenrechten van die leerkrachten retroactief vanaf 2007 in het statutair stelsel zouden worden berekend.

Groot is de verbijstering in de sector nu de federale minister van Pensioenen met een pennentrek de wet betreffende het gemengd pensioen heeft voorgesteld. Hij veegt de rechten waarover de Vlaamse Regering en de vakbonden van de personeelsleden van de centra voor basiseducatie afspraken hebben gemaakt, met een pennentrek weg. Dit impliceert dat mensen vanaf 1 december 2017 tot mogelijk 200 euro per maand aan pensioeninkomsten derven.

Gezien de nabijheid van de inwerkingtreding van de federale wet lijkt het ons zinvol dat het Vlaams Parlement zich vandaag zou uitspreken over onze vraag om de Federale Regering tot de orde te roepen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van Caroline Gennez, Elisabeth Meuleman, Tine Soens, Joris Vandembroucke, Steve Vandenberghe en Katia Segers over het statuut voor personeel van Centra voor Basiseducatie naar de Commissie voor Onderwijs verwezen.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst inzake strategisch partnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Canada, anderzijds, ondertekend te Brussel op 30 oktober 2016

– 1222 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
87 leden hebben ja geantwoord;
12 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
84 leden hebben ja geantwoord;
12 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de partnerschaps-overeenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Nieuw-Zeeland, anderzijds, ondertekend te Brussel op 5 oktober 2016

– 1223 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
101 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
98 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst tot oprichting van de internationale EU-LAC-Stichting, ondertekend te Santo Domingo op 25 oktober 2016
– 1224 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
100 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

97 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
97 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 18 oktober 2017 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

Ik wens u een behouden thuiskomst.

– De vergadering wordt gesloten om 16.32 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Wouter Vanbesien, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandembroucke, Koen Van den Heuvel, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Jan Bertels, An Christiaens, Rik Daems, Piet De Bruyn, Herman De Croo: ambtsverplichtingen;

Joris Poschet: door het Vlaams Parlement toegestane zending;

Wilfried Vandaele: familieverplichtingen;

Yamila Idrissi, Sofie Joosen, Ann Soete, Ludo Van Campenhout: gezondheidsredenen;

Freya Saeys: zwangerschapsverlof.

Afwezig zonder kennisgeving

Kurt De Loor, Güler Turan, Francesco Vanderjeugd

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele,

Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Ingrid Pira, Grete Remen, Axel Ronse, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Orry Van de Wauwer, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Rob Beenders, Caroline Gennez, Yasmine Kherbache, Bert Moyaers, Els Robeyns, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandembroucke

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Steve Vandenberghe, Joris Vandembroucke, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias

Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Steve Vandenberghe, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants